ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PBZ D.D. U RAZDOBLJU OD 2010. DO 2014. GODINE

Vrbat, Andrija

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:760720

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PBZ D.D. U RAZDOBLJU OD 2010. DO 2014. GODINE

Mentor:

Prof. dr. sc. Ante Rozga

Student:

Andrija Vrbat

Split, veljača 2016.

SADRŽAJ:

1. UVOD 4

1.1. Predmet istraživanja 4

1.2. Ciljevi istraživanja 4

1.3. Metode istraživanja 4

1.4. Doprinos istraživanja 5

2. OPĆENITO O KREDITNIM INSTITUCIJAMA 6

2.1. Pojam banke 6

2.1.1. Bankovne usluge 7

2.1.2. Temeljni kapital i dionice banke 8

2.2. Poslovne knjige 8

2.3. Klasifikacija plasmana banke obzirom na stupanj rizika 9

2.3.1. Pojam plasmana 9

2.3.2. Kriteriji klasifikacije plasmana 9

2.3.3. Plasmani prema stupnjevima rizika (rizične skupine) 10

2.4. Tijela banke 12

2.5. Kontni plan banke 14

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI 16

3.1. Propisane zakonske odredbe financijskog izvještavanja 16

3.2. Pojmovno određenje financijskog izvješća 16

3.3. Ciljevi financijskog izvještavanja 17

3.3.1 Korisnici financijskih izvještaja 18

3.3.2 Pretpostavke i kvalitativna obilježja financijskih izvještaja prema MSFI ... 18

3.4. Vrste financijskih izvještaja 19

3.4.1 Bilanca 19

3.4.2 Račun dobiti i gubitka 22

3.4.3 Izvještaj o novčanom tijeku 25

3.4.4 Izvještaj o promjenama kapitala 26

3.4.5 Bilješke uz financijske izvještaje 27

3.5. Manipulacije financijskih izvještaja 28

3.5.1 Pojam, ciljevi razlozi manipuliranja financijskim izvještajima 28

3.5.2 Vrste manipulacija financijskim izvještajima 29

3.5.3 Motivi za prijevaru 30

3.5.4 Metode manipulacija s financijskim izvještajima 30
3.5.5 Zaštita od manipulacija s financijskim izvještajima 32
4. FINANCIJSKI POKAZATELJI PBZ d.d. I NJIHOVA ANALIZA 34
4.1. Pokazatelji odnosa u bilanci banke 34
4.1.1 Pokazatelji likvidnosti 34
4.1.2 Pokazatelji zaduženosti banke 35
4.1.3 Pokazatelji ulaganja u fiksnu imovinu 37
4.2. Pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka 38
4.2.1 Pokazatelji ekonomičnosti 38
4.2.2 Pokazatelji nekamatnih aktivnosti banke 41
4.3. Pokazatelji profitabilnosti 42
4.3.1 Pokazatelji rentabilnosti 42
4.3.2 Pokazatelji marže i prosječnih kamatnih stopa 44
4.4. Pokazatelji investiranja 45
4.4.1 Dobit po dionici (EPS) 46
4.4.2 Dividenda po dionici (DPS) 46
4.4.3 Ukupna rentabilnost dionice 46
4.4.4 Dividendna rentabilnost dionice 47
4.4.5 Odnos cijene i dobiti – zarade (P/E) 48
5. ANALIZA POSLOVANJA PBZ d.d. U RAZDOBLJU OD 2010. DO 2014. GODINE 49
5.1. Opći pojmovi PBZ d.d. 51
5.2. Horizontalna analiza 52
5.3. Vertikalna analiza 57
5.4. Usporedba PBZ d.d. s ostalim bankama 62
6. ZAKLJUČAK 67
7. SAŽETAK 68
8. SUMMARY 69
9. LITERATURA 70

1. UVOD

1.1. Predmet istraživanja

Zbog potrebe sudionika tržišta kapitala Republike Hrvatske da im budu dostupne informacije iz financijskih izvještaja koje zadovoljavaju načelna kvalitativna obilježja (razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost), istražit ćemo potrebe dioničara i potencijalnih klijenata na tržištu kapitala RH za informacijama u financijskim izvještajima PBZ d.d., kretanju danih i kredita i depozita, te usporedbi ukupne imovine, ukupnog kapitala i ukupne neto dobiti s osalim bankarskim sektorom u RH.

1.2. Ciljevi istraživanja

Temeljni cilj ovog rada je prikazati specifičnosti financijskih izvještaja PBZ d.d. kroz petogodišnje razdoblje, te pri tome ukazati na temeljne razlike u odnosu na izvještaje ostalih banaka u Republici Hrvatskoj u pogledu specifičnosti bankarskog poslovanja. Odgovarajuća teorija iz područja računovodstva biti će potkrijepljena na primjeru PBZ d.d.

1.3. Metode istraživanja

Neke od metoda koje će se koristiti u ovom radu su:

- ***Induktivna metoda*** - do zaključka o općem sudu dolazi na temelju posebnih ili pojedinačnih činjenica koje se obuhvaćaju dosljednom i sistematskom primjenom induktivnog načina zaključivanja.
- ***Deduktivna metoda*** - temelji se na zaključivanju od općih sudova ka pojedinačnim ili ka drugim općim sudovima.
- ***Metoda analize*** - raščlanjivanje složenih pojmova, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove te izučavanje svakog dijela za sebe i u odnosu na druge dijelove.
- ***Metoda sinteze*** - postupak znanstvenog istraživanja putem spajanja dijelova ili elemenata u cjelinu, sastavljanja jednostavnih misaonih tvorevina u složene i složenih u još složenije.

- ***Metoda deskripcije*** - postupak jednostavnog opisivanja ili očitavanja činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja.
- ***Metoda komparacije*** - za usporedbu analize poslovanja kroz financijske izvještaje od 2010. do 2014. godine.

1.4. Doprinos istraživanja

Usporedbom bitnih stavki financijskih izvještaja imeđu cjelokupnog bankarskog sektora u Republici Hrvatskoj, svaki će dioničar ili potencijalni klijent imati uvid u stanje banaka te na temelju toga može donijeti najbolju odluku o budućoj poslovnoj suradnji s jednom od banaka. Jednako tako se mogu predvidjeti neki budući trendovi financijskih pokazatelja i rezultata poslovanja, premda su odstupanja vrlo izvjesna.

2. OPĆENITO O KREDITNIM INSTITUCIJAMA

Kreditna institucija prema zakonu je definirana kao pravna osoba koja je od nadležnog tijela dobila odobrenje za rad, a bavi se primanjem depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita za svoj račun,ili izdavanje sredstva plaćanja u obliku elektroničkog novca.

U Hrvatskoj se kreditne institucije dijele u četiri osnovne kategorije[1].

To su:

- banke,
- štedne banke,
- stambene štedionice
- institucije za elektronički novac

Upis kreditne institucije u sudski registar moguć je samo uz prethodno odobrenje Hrvatske narodne banke.

Financijska institucija je pravna osoba koja nije kreditna institucija i čija je isključiva ili pretežna djelatnost stjecanje udjela u kapitalu odnosno pružanje jedne ili više osnovnih financijskih usluga, osim primanja depozita ili drugih povratnih sredstava.

2.1. Pojam banke

Banka je kreditna institucija koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad i koja je osnovana kao dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Riječi

Banka je profitna organizacija kojoj je posao nuđenje financijskih usluga. Tradicionalne usluge banke svode se na primanje depozita, koji su joj i izvor sredstava, te davanje kredita iz depozita, te pružanje usluga novčanih transakcija. Banke nude različite proizvode koji su fokusirani na poduzeća, stanovništvo ili na državu. U Hrvatskoj postoji preko 30 banaka.

Banka se ne može upisati u sudski registar prije dobivanja odobrenja za rad Hrvatske narodne banke. Uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada banke, te nadzor nad poslovanjem uređuju se Zakonom o bankama.

[1] Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (NN 75/08)

Pojam Podružnice podrazumijeva poslovanje stranih investitora(u našem slučaju banaka) u Republici Hrvatskoj uz odobrenje HNB-a.

Otvaranjem Predstavništva stranih banaka u Repubilci Hrvatskoj strane banke ne mogu obavljati bankovne poslove nego samo poslove istraživanja tržišta i predstavljanja banke koja ga je osnovala.Uvjete za rad predstavništva propisuje HNB.

Zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad potrebno je priložiti:

1. statut
2. poslovni plan za prve tri poslovne godine
3. zahtjev za stjecanje kvalificiranog udjela i povezanu dokumentaciju
4. zahtjev za izdavanje suglasnosti HNB-a za obavljanje funkcije člana uprave i predsjednika uprave kreditne institucije s prijedlogom članova nadzornog odbora, te dokumentaciju koja dokazuje ispunjavanje potrebnih uvjeta za obavljanje navedenih funkcija
5. dokaz o namjenski izdvojenim sredstvima za temeljni kapital kreditne institucije
6. mišljenje ili suglasnost nadležnog tijela države članice ili treće države o kreditnoj instituciji iz države članice ili treće države koja namjerava osnovati kreditnu instituciju u Republici Hrvatskoj
7. odgovarajući akt nadležnog tijela kojim se dopušta obavljanje određenih financijskih usluga

2.1.1. Bankovne usluge

Bankovne usluge može pružati:

- Kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je od HNB-a dobila odobrenje za pružanje tih usluga
- Kreditna institucija iz države članice Europske unije i države potpisnice Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru koja u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama osnuje podružnicu na području RH ili je ovlaštena neposredno pružati usluge na području RH
- Podružnica kreditne institucije iz treće države koja je od HNB-a dobila odobrenje za pružanje bankovnih usluga na području RH

2.1.2. Temeljni kapital i dionice banke

Najmanji iznos temeljnog kapitala za osnivanje banke je 40 milijuna kuna. Dionice banke moraju glasiti na ime, moraju u cijelosti biti uplaćene u novcu prije upisa povećanja temeljnog kapitala u sudski registar i izdaju se u nematerijaliziranom obliku. Banka ne smije imati u svom temeljnom kapitalu povlaštenih dionica više od jedne četvrtine svih izdanih dionica.

2.2. Poslovne knjige

Pripremanje podataka za sastavljanje temeljnih financijskih izvještaja kojima će se osigurati objavljivanje računovodstvenih informacija započinje izvornim knjigovodstvenim ispravama (dokumentima).

Knjigovodstvena isprava je pisani dokaz ili memorirani elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju, a služi kao podloga za unošenje podataka u poslovne knjige i nadzor nad obavljenim poslovnim događajem. Predstavljaju temelj interne kontrole. Upravo su knjigovodstvene isprave izvor podataka koji se unose u poslovne knjige koje čine podlogu za izradu izvješća o imovinskom stanju, rezultatu poslovanja i financijskom položaju subjekta.

Vođenje poslovnih knjiga regulirano je Zakonom o računovodstvu (ZOR). Prema ZOR-u poslovne knjige dijele se na[2]:

1. Temeljne knjige
   - Dnevnik
   - Glavna knjiga
2. Pomoćne knjige
   - Analitičke evidencije
   - Druge pomoćne knjige

Dnevnik kao poslovnu knjigu obilježava kronološko unošenje poslovnih događaja. Osnovna je zadaća dnevnika da osigurava uvid u slijed odvijanja poslovnih zahvata iskazanih dokazanim poslovnim događajima. Osim izrazito kontrolne zadaće koja utječe na kvalitetu računovodstvenih informacija, olakšava i pronalaženje knjigovodstvenih pogrešaka.

U glavnu knjigu unosimo iste poslovne događaje koji su evidentirani u dnevniku, s time da ih ovdje razvrstavamo po predmetu, tj. pozicijama na koje se odnose. Sastoji se od

[2] Narodne novine, broj 146., Zagreb, 2009

osnovnih računa (konta) koji se po potrebi raščlanjuju i na njima se prikazuje stanje i promjene pojedinih pozicija imovine, kapitala, obveza, rashoda, prihoda, financijskog rezultata i izvanbilančnih zapisa.

Pomoćne knjige se ustrojavaju s ciljem raščlanjivanja nekog računa glavne knjige ili koje podacima dopunjuju pojedine račune sintetičke evidencije. Poslovne knjige se vode za poslovnu godinu, te se u skladu s tim i otvaraju s nastupom godine. Zaključuju se na kraju poslovne godine, te se nakon toga moraju uvezati i čuvati. Predstavljaju temelj izrade godišnjih financijskih izvješća.

2.3. Klasifikacija plasmana banke obzirom na stupanj rizika

2.3.1. Pojam plasmana

Plasmanom se smatraju glavnica i kamatni prihodi u cjelini, koji se odnose na pojedini financijski instrument, što uključuje potraživanja na osnovi kamata i sva potraživanja na osnovi provizija i naknada koja su uključena u izračun efektivne kamatne stope.

U plasmane se uključuju sljedeće aktivne bilančne stavke:

- Krediti koje je odobrila kreditna institucija
- Depoziti kod kreditnih institucija, uključujući depozite kod HNB-a
- Potraživanja na osnovi financijskog najma (leasing) i otkupa potraživanja
- Ulaganja u dužničke vrijednosne papire
- Potraživanja na osnovi kamatnih i nekamatnih prihoda
- Isplaćeni predujmovi
- Ostala potraživanja s osnove kojih kreditna institucija može biti izložena kreditnom riziku zbog neispunjenja obveze druge ugovorne strane.

U plasmane se **ne** uključuje financijska imovina koju u skladu s MRS-om 39 kreditna institucija klasificira u kategorije: financijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijska imovina raspoloživa za prodaju.

2.3.2. Kriteriji klasifikacije plasmana

Klasifikcija plasmana provodi se u određene rizične skupine na temelju sljedećih kriterija:

- Kreditne sposobnosti dužnika

Urednosti u podmirivanju obveza dužnika prema kreditnoj instituciji i drugim vjerovnicima:

- Kvalitete instrumenata osiguranja potraživanja kreditne institucije

Kreditnu sposobnost dužnika banka procjenjuje po sljedećim osnovama:

- Statusnim, osobnim i ekonomskim karakteristikama dužnika
- Razini kapitala i rezervi kojima dužnik raspolaže
- Imovinskoj snazi dužnika
- Dužnikovoj likvidnosti i profitabilnosti
- Dužnikovim novčanim tokovima ostvarenim u proteklom razdoblju
- Uvjetima pod kojima dužnik posluje i perspektivi dužnika te njegovu položaju na tržištu
- Dužnikovoj izloženosti valutnom riziku s osnove plasmana uz valutnu klauzulu i plasmana u stranoj valuti

2.3.3. Plasmani prema stupnjevima rizika (rizične skupine)

Ovisno o mogućnostima naplate svi se plasmani klasificiraju u tri kategorije:

1. Potpuno nadoknadivi plasmani (rizična skupina A)
2. Djelomično nadoknadivi plasmani (rizična skupina B)
3. Nenadoknadivi plasmani (rizična skupina C)

1. Potpuno nadoknadivi plasmani (rizična skupina A)

Svi odobreni plasmani na početku ugovorno razdoblja svrstavaju se u rizičnu skupinu A. Plasmane, koji nisu osigurani primjerenim instrumentima osiguranja, kreditna institucija može klasificirati u rizičnu skupinu A ako:

- Dužnikova kreditna sposobnost kontinuirano odgovara primjenjivim kriterijima po kojima je konkretni plasman odobren
- Dužnik podmiruje svoje obveze prema kreditnoj instituciji u ugovorenim rokovima, a samo i povremenopo isteku dospijeća

Tijekom trajanja ugovornog odnosa kreditna institucija je dužna redovito,a najmanje svaka tri mjeseca ponovno procjenjivati kvalitetu plasmana koji su klasificirani u rizičnu skupinu A.

Ako se ponovnom procjenom utvrdi da budući novčani troškovi neće biti dostatni za podmirenje ugovornog iznosa pojedinih plasmana, kreditna institucija dužna ih je klasificirati u kategoriju djelomično nadoknadivih ili potpuno nenadoknadivih plasmana.

2. Djelomično nadoknadivi plasmani (rizična skupina B)

Ovisno o visini gubitka po glavnici, kreditna institucija dužna je plasman rasporediti u odgovarajuću rizičnu podskupinu, i to:

- Podskupina B-1 – ako utvrđeni gubitak ne prelazi 30% iznosa potraživanja po glavnici
- Podskupina B-2 – ako utrđeni gubitak iznosi više od 30%, a ne više od 70% iznosa potraživanja po glavnici
- Podskupina B-3 – ako utrđeni gubitak iznosi više od 70%, a manje od 100% iznosa potraživanja po glavnici

3. Nenadoknadivi plasmani (rizična skupina C)

Potpuno nenadoknadnivim plasmanima smatraju se potraživanja kreditne institucije nastala na temelju sporne pravne osnove i druga potraživanja za koje se zbog osobito loše kreditne sposobnosti dužnika, kao i izostanka primjerenih instrumenata osiguranja, ne mogu očekivati nikakvi novčani tokovi za podmirenje obveza prema kreditnoj instituciji.

Dijele se u dvije podskupine:

- Podskupina C-1 – vjerojatnost naplate potraživanja je u raspon od 0-10%
- Podskupina C-2 – vjerojatnost naplate potraživanja je 0%.

Plasmani koji su klasificirani u rizičnu skupinu C i za koje je proveden 100%-tni ispravak vrijednosti kreditna institucija iskazuje na računima bilance sve dok se ne provedu pravne radnje u vezi s prestankom obveze dužnika.

2.4. Tijela banke

Tijela banke su:

- Uprava,
- Nadzorni odbor i
- Glavna skupština

Uprava banke mora imati najmanje dva člana koji vode poslove i zastupaju banku. Jedan od članova uprave mora biti imenovan za predsjednika uprave. Minimalno jedan član uprave banke mora poznavati hrvatski jezik,te također, minimalno jedan član uprave banke mora imati prebivalište u Republici Hrvatskoj. Članovi uprave vode poslove osim ako statuton nije drukčije propisano. Članovi uprave moraju biti u radnom odnosu s bankom na neodređeno i puno radno vrijeme.[3]

Član uprave banke može biti osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- koja ima visoku stručnu spremu,
- koja ima odgovarajuće stručne kvalifikacije, sposobnost i iskustvo potrebno za vođenje poslova banke,
- koja nije bila na rukovodećim položajima u banci, odnosno trgovačkom društvu nad kojim je otvoren stečajni postupak, odnosno oduzeto odobrenje za rad,
- koja nije član nadzornog odbora te banke ili nadzornog odbora neke od banaka upisanih u sudski registar u Republici Hrvatskoj,
- nad čijom imovinom nije otvoren stečajni postupak,
- osoba koja ispunjava uvjete iz Zakona o trgovačkim društvima za člana uprave,
- osoba koja nije član uprave, odnosno prokurist drugoga trgovačkog društva.

Članom uprave banke može biti imenovana samo ona osoba koja je dobila prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke, a zahtjev za suglasnost podnosi nadzorni odbor banke za mandat koji ne može biti duži od pet godina[4].

Nadzorni odbor kreditne institucije mora imati najmanje jednog neovisnog člana. Članom nadzornog odbora može biti imenovana samo osoba koja je dobila prethodnu

[3] Zakon o bankama članak 24. stavak 1.
[4] Narodne novine- Zakon o kreditnim institucijama 2013. br. 159

suglasnost HNB-a za obavljanje funkcije člana nazdornog odbora. Zahtjev za izdavanje prethodne suglasnosti podnosi kreditna institucija ili osnivači za mandat koji ne može biti duži od četiri godine. HNB može poništiti rješenje kojim je dana suglasnost za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora kreditne institucije.

Nadzorni odbor banke osim dužnosti i odgovornosti koje proizlaze iz Zakona o trgovačkim društvima daje suglasnost upravi banke u poslovnim i financijskim politikama, te suglasnost na godišnji okvirni program rada unutarnje revizije. Također razmatra i izvješća HNB-a i drugih nadzornih tijela, te je u slučaju propusta u poslovanju banke dužan obavijestiti glavnu skupštinu banke.

Članovi nadzornog odbora solidarno odgovaraju banci za štete koje nastanu zbog neispunjavanja njihovih dužnosti.

Član nadzornog odbora banke ne može biti osoba:

- koja je povezana s pravnim osobama u kojima banka ima više od 5 posto udjela u glasačkim pravima ili udjela u njihovom temeljnom kapitalu,
- koja je član nadzornog odbora ili uprave druge banke, drugog financijskog holdinga ili društva čija je djelatnost trgovanje vrijednosnim papirima na organiziranim tržištima,
- čije su obveze prema banci veće od njezinih tražbina i ulaganja u banku ili koja je povezana s pravnim osobama čije su obveze prema banci veće od njihovih tražbina i ulaganja u banku, ako razlika između ukupnih obveza prema banci i ukupnih tražbina i ulaganja u banku te osobe i s njom povezanih osoba prelazi iznos od 1 posto temeljnog kapitala banke.

Glavna skupština je tijelo kreditne institucije unutar kojega njeni dioničari ostvaruju svoja prava. Glavna skupština odlučuje o davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog odbora jednom godišnje kada su joj predočeni godišnji financijski izvještaji. Uprava mora podastrijetiglavnoj skupštini godišnje financijske izvještaje o stanju društva i izvješće nadzornog odbora.

Glavna skupština odlučuje o:

- izboru i opozivu članova nadzornog odbora
- upotrebi dobiti
- davanju razrješnice članovima uprave i nazdornog odbora
- imenovanju revizora

- izmjenama statuta
- povećanju i smanjenju temeljnog kapitala
- imenovanju revizora za ispitivanje radnji obavljenih u osnivanju kreditne institucije
- uvrštenju dionica kreditne institucije na uređeno tržište radi trgovanja i o povlačenju dionica s tog uvrštenja
- prestanku kreditne institucije

2.5. Kontni plan banke

Hrvatska narodna banka donijela je kontni plan koji su obvezne primjenjivati banke za poslove koje obavljaju za svoje ime i za svoj račun. Analitičke račune za svoje interne potrebe banke mogu propisivati samo u okviru jedinstvenih računa utvrđenih kontnim planom za banke.

U agregatnom obliku postoje dva osnovna institucionalna sektora:

- Rezidenti – nacionalna privreda
- Nerezidenti – strana privreda

Rezidenti su sve institucionalne jedinice (fizičke ili pravne osobe) čiji je ekonomski interes vezan uz nacionalnu privredu.

U ovu skupinu rezidenata klijenti se razvrstavaju u pet sektora:[5]

- Nefinancijske institucije – trgovačka društva
- Financijske institucije – Hrvatska narodna banka , banke, ostale bankovne institucije uključujući stambene štedionice
- Državne jedinice
- Neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo
- Stanovništvo - domaćinstvo

Nerezidenti su sve fizičke i/ili pravne osobe koje ekonomski interes ronalaze van granica nacionalne privrede.

U ovu skupinu nerezidenata klijenti se razvrstavaju u sektor strane osobe koji ima pet podsektora:[6]

[5] Filipović Ivica:"Računovodstvo financijskih institucija" skripta Split 2013. str.40
[6] Filipović Ivica:"Računovodstvo financijskih institucija" skripta Split 2013. str.41

- Strane financijske institucije
- Strane države (vlade)
- Strana trgovačka društva
- Strane fizičke osobe
- Strane neprofitne institucije

Banke sadrže deset glavnih razdreda (od 0 do 9). Upravo ćemo prikazati skraćenu shemu kontog plana banaka:

- Razred 0 - Materijalna i nematerijalna imovina, trajna ulaganja i otkupljene vlastite dionice
- Razred 1 - Novčana sredstva, plemeniti metali, tekuća potraživanja i interni odnosi
- Razred 2 - Tekuće obveze i interni obračuni
- Razred 3 - Devizna sredstva
- Razred 4 - Plasmani u vrijednosne papire i slične financijske instrumente
- Razred 5 - Plasmani u kredite, depozite i financijski lizing
- Razred 6 - Rashodi i prihodi i financijski rezultat poslovanja
- Razred 7 - Obveze u devizama
- Razred 8 - Obveze u domaćoj valuti
- Razred 9 - Kapital i izvanbilančni zapisi

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

3.1. Propisane zakonske odredbe financijskog izvještavanja

Računovodstveni poslovi su prikupljanje i obrada podataka na temelju knjigovodstvenih isprava, priprema i vođenje poslovnih knjiga, priprema i sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja, te prikupljanje i obrada podataka za statističke,porezne i druge potrebe.

Osnovna svrha financijskih izvještaja jest dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Financijski izvještaji sastavljaju se za mjesečna razdoblja, razdoblja od 1. siječnja do 31. ožujka, od 1. siječnja do 30. lipnja, od 1. siječnja do 30. rujna i za proračunsku godinu.

Za sastavljanje financijskih izvještaja odgovorna je osoba koja rukovodi službom računovodstva proračuna, proračunskog i izvanproračunskog korisnika ili osoba kojoj je povjereno vođenje računovodstva.

Konsolidirani financijski izvještaji jesu izvještaji u kojima su podaci za grupu (više međusobno povezanih proračuna i/ili proračunskih i izvanproračunskih korisnika) prezentirani kao da se radi o jedinstvenom subjektu.

Ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela državnog proračuna konsolidiraju financijske izvještaje proračunskih korisnika koji su prema organizacijskoj klasifikaciji u njihovoj nadležnosti i svoj financijski izvještaj te sastavljaju konsolidirani financijski izvještaj razdjela.

Rok za predaju godišnjih financijskih izvještaja je šest mjeseci odnosno 30. Lipnja naredne godine.

3.2. Pojmovno određenje financijskog izvješća

Financijska izvješća su završni cilj cjelokupnog računovodstvenog sustava. Računovodstveni sustav, kao najznačajniji dio informacijskog sustava poduzeća, može se opisati kao proces prikupljanja financijskih podataka, njihova procesiranja, tj. obrade i sastavljanja računovodstvenih informacija[7], a kao rezultat toga nastaju financijski izvještaji. Svrha izvještaja je obavjestiti korisnike o financijskom stanju poduzeća i uspješnosti

[7]Žager K., Žager L. : "Analiza financijskih izvještaja", Masmedia, Zagreb, 2008., str 180.

njegovog poslovanja. Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.[8]

Prema Zakonu o računovodstvu „financijski izvještaji trebaju fer i istinito prezentirati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove poduzetnika. Fer prezentacija zahtijeva vjerno predočavanje učinaka transakcija i drugih poslovnih događaja, a u skladu s kriterijima priznavanja imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda.“[9] Financijski izvještaji prvenstveno su namijenjeni vanjskim korisnicima poduzeća, no oni daju informacije i unutarnjim korisnicima.

Za iskorištavanje podataka koje nam daju financijski izvještaji važno je znati analizirati te podatke i od njih dobiti potrebne informacije. Prema tome „analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.“[10] Podaci nam trebaju kako bi ih iskoristili za daljnje poslovanje i uvidjeli gdje griješimo, a gdje smo dobri, koje su stavke porasle, a koje se smanjile te trebamo utvrditi razloge za nastanak istih.

3.3. Ciljevi financijskog izvještavanja

Ciljevi financijskog izvještavanja definirani su u Okviru MSFI (Međunarodni stadardi financijskog izvještavanja), a oni su sljedeći:[11]

1. Pružanje informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama finacijskog položaja subjekta, što je korisno širokom krugu korisnika u donošenju ekonimskih odluka;
2. Financijski izvještaji pokazuju rezultate upravljanja ili odgovornosti menadžmenta za povjerene im resurse. Korisnici informacija trebaju financjiske izvještaje zbog ocjene efikasnosti menadžmenta kao i ocjene njhove odgovornosti;
3. Financijski izvještaji služe za donošenje odluka, kao što su: da li ulagati u neke poslovne subjekte, prodati ulaganje (dionice, udjele) subjekta ili ih zadržati, da li

[8]Žager K., Žager L.: “Analiza financijskih izvještaja”, Masmedia, Zagreb 1999., str 33.
[9]Skupina autora: “Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja”, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2008., str 35
[10]Žager K., Žager L.: "Analiza financijskih izvještaja", Masmedia, Zagreb, 1999., str 156.

[11] Narodne novine, broj 136., Zagreb, 2009.

dati povjerenstvo menadžmentu poslovnog subjekta ili ga zamijeniti novim menadžementom, itd.

3.3.1 Korisnici financijskih izvještaja

Korisnici financijskih izvještaja jesu primarno vanjski korisnici kao i interni menadžement. Prema MSFI najvažniji korisnici financijskih izvještaja jesu: sadašnji i potencijalnu ulagači, zaposlenici, zajmodavci, dobavljači i ostali vjerovnici, kupci, država i njezine agencije te opća javnost.

Investitori i vjerovnici trebaju informacije o budućem novčanom toku iz nekoliko praktičnih razloga. Investitori su zainteresirani hoće li vratiti uloženi iznos u budućnosti iz dividendi ili udjela ili kamata, i sl. Vjerovnici su zainteresirani za povrat plasiranih sredstava ili za naplatu potraživanja.

3.3.2 Pretpostavke i kvalitativna obilježja financijskih izvještaja prema MSFI

Dvije su temeljne pretpostavke u Okviru MRS 1 - *Prezentiranje financijskih izvještaja*, a to su:

1. Nastanak događaja
2. Neograničenost vremena poslovanja

Načelo nastanka događaja priznaje transakciju u trenutku kada događaj nastane te se kao takvi bilježe u računovodstvenim knjigama i uključuju se u financijske izvještaje dotičnog perioda.

Financijski izvještaji sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja informiraju korisnike, kako o prošlim transakcijama tako i o obvezama koje će se novcem platiti u budućnosti kao i o imovini za koju će novac biti primljen u budućnosti. Poslovni subjekti prema načelu nastanka događaja sastavljaju sve finacijske izvještaje osim izvještaja o novčanom toku, koji se bazira na novčanoj osnovi.

3.4. Vrste financijskih izvještaja

Financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvenog procesa podataka i pojavljuju se kao nositelji računovodstvenih informacija. Svi ovi temeljni financijski izvještaji su međusobno povezani i uvjetovani[12].

Temeljni financijski izvještaji moraju pružiti istinit, fer, pouzdan i nepristran pregled imovine, obveza, kapitala, procjene financijskog položaja i dobitka ili gubitka.

Sastavljaju se za svaku poslovnu godinu , te u slučaju likvidacije i stečaja društva. O sastavljanju financijskih izvještaja u tijeku godine odlučuje uprava društva.

Financijsko računovodstvo obrađuje sve podatke vezane za poslovanje društva, prilaže sve relevantne dokaze poštujući sva pravila i metode, a rezultat tog procesa su upravo financijski izvještaji.

Temeljeni Zakonom o računovodstvu financijski izvještaji podijeljeni su u pet kategorija:[13]

1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka
3. Izvještaj o novčanom toku
4. Izvještaj o promjenama kapitala
5. Bilješke uz financijske izvještaje

Sastavljanjem financijskih izvještaja dobije se cjelokupna slika poslovanja poduzeća.

3.4.1 Bilanca

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji daje sustavni pregled imovine, kapitala i obveza banke. Bilanca, dakle daje prikaz financijske pozicije banke na određeni datum, najčešće na datum završetka fiskalne godine.

Ona prikazuje financijski položaj društva, kako se imovina poduzeća financira kapitalom kreditora (obveze) i vlasnika (glavnice). Sastavlja se kako bi pokazala vezu između sredstava (imovine) i njihovih izvora.

[12] Vujević, I.:"Financijska analiza" , EFST, Split 2005., str.78
[13] Žager K., Žager L. : "Analiza financijskih izvještaja", Masmedia, Zagreb, 2008., str 52.

Osnovno pravilo bilance je ujednačenost aktive i pasive i to tako da aktiva prikazuje imovinu po njenim vrstama i likvidnosti, a pasiva prikazuje izvore, po njihovim vrstama i ročnosti, tj. pasiva odgovara na pitanje iz kojih izvora je stečena ukupna imovina društva, iz vlastitih ili tuđih izvora i koliko su trajni ti izvori.

Bilanca banke treba sadržavati slijedeća sredstva i obveze[14]:

a) Sredstva:

- Novac i salda kod centralne banke
- Blagajnički zapisi i drugi vrijednosni papiri koji potpadaju reeskontiranju s centralnom bankom
- Vrijednosni papiri koje izdaje država i drugi vrijednosni papiri koji se drže u svrhu poslovanja
- Plasmani kod drugih banaka i zajmovi i predujmovi drugim bankama
- Drugi plasmani na tržištu novca
- Zajmovi i predujmovi klijentima
- Investicijski vrijednosni papiri

b) Obveze:

- Depoziti od drugih banaka
- Ostali depoziti sa tržišta novca
- Iznosi koji se duguju drugim deponentima
- Certifikati depozita
- Vlastite mjenice i druge dokumentirane obveze
- Druga posuđena sredstva

Treba naglasiti da postoje promjene u bilanci,ako se pasiva poveća za određeni iznos,za isti se mora povećati i aktiva i obrnuto. Isto vrijedi i za smanjenje određenog iznos neke od komponenti.

[14] Međunarodni računovodstveni standard 30 - Objavljivanja u financijskim izvještajima banaka i sličnim financijskim institucijama, Narodne novine br. 2/12.

Tablica 1: Bilanca PBZ d.d.

BILANCA[15]						
stanje na dan			31.12.2010.-31.12.2014			u kunama
Naziv pozicije	AOP oznaka	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
IMOVINA						
1. GOTOVINA I DEPOZITI KOD HNB-a (002+003)	**001**	9.400.077.456	9.120.671.918	8.764.651.078	8.833.018.735	10.473.379.467
1.1.Gotovina	**002**	1.078.468.628	1.244.171.723	1.398.167.455	1.404.276.842	1.354.654.975
1.2.Depoziti kod HNB-a	**003**	8.321.608.828	7.876.500.195	7.366.483.623	7.428.741.893	9.118.724.492
2. DEPOZITI KOD BANKARSKIH INSTITUCIJA	**004**	6.563.375.535	5.984.111.825	6.166.500.133	4.811.802.170	6.078.321.904
3. TREZORSKI ZAPISI MF-a I BLAGAJNIČKI ZAPISI HNB-a	**005**	2.360.034.899	2.037.873.798	3.423.621.549	4.127.318.257	5.741.723.593
4. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE RADI TRGOVANJA	**006**	30.393.864	26.874.073	18.153.552	15.944.517	78.501.080
5. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU	**007**	788.478.979	186.207.153	80.748.857	101.595.573	115.978.435
6. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE DO DOSPIJEĆA	**008**	370.779.304	120.396.334	0	0	0
7. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJIMA SE AKTIVNO NE TRGUJE, A VREDNUJU SE PREMA FER VRIJEDNOSTI KROZ RDG	**009**	380.413.726	380.238.927	380.038.454	138.773.361	106.097.412
8. DERIVATNA FINANCIJSKA IMOVINA	**010**	2.365.269	11.428.930	4.372.614	6.754.326	2.394.482
9. KREDITI FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA	**011**	1.245.715.534	1.330.448.152	1.125.491.132	978.333.903	324.459.230
10. KREDITI OSTALIM KOMITENTIMA	**012**	44.300.280.747	46.402.408.244	46.632.580.272	44.900.420.964	44.309.722.244
11. ULAGANJA U PODRUŽNICE, PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE POTHVATE	**013**	391.556.021	388.255.817	233.936.185	214.711.500	214.711.500
12. PREUZETA IMOVINA	**014**	21.281.925	24.289.043	36.532.529	62.697.468	65.134.166
13. MATERIJALNA IMOVINA (MINUS AMORTIZACIJA)	**015**	782.977.064	682.892.587	700.347.939	717.153.722	701.518.904
14. KAMATE, NAKNADE I OSTALA IMOVINA	**016**	713.891.592	784.968.942	843.801.608	708.673.377	668.793.916
A) UKUPNO IMOVINA (001+004 do 016)	**017**	67.351.621.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
OBVEZE						
1. KREDITI OD FINANCIJSKIH INSTITUCIJA (019+020)	**018**	8.404.643.228	7.956.561.644	7.894.565.045	5.665.951.789	4.533.222.691
1.1. Kratkoročni krediti	**019**	1.745.833.975	1.297.946.918	950.512.382	422.619.605	49.224.171
1.2. Dugoročni krediti	**020**	6.658.809.253	6.658.614.726	6.944.052.663	5.243.332.184	4.483.998.520
2. DEPOZITI (AOP 022 do 024)	**021**	47.367.495.666	47.074.293.124	47.625.252.083	47.294.595.672	51.411.637.265
2.1. Depoziti na žiroračunima i tekućim računima	**022**	7.659.099.154	8.350.849.249	8.412.538.161	9.363.331.426	11.946.444.159
2.2. Štedni depoziti	**023**	6.423.791.644	6.050.027.973	7.290.928.280	6.711.581.509	7.541.503.186
2.3. Oročeni depoziti	**024**	33.284.604.868	32.673.415.902	31.921.785.642	31.219.682.737	31.923.689.920
3. OSTALI KREDITI (026+027)	**025**	0	0	0	0	0

[15] www.pbz.hr

3.1. Kratkoročni krediti	**026**	0	0	0	0	0
3.2. Dugoročni krediti	**027**	0	0	0	0	0
4. DERIVATNE FINANCIJSKE OBVEZE I OSTALE FINANCIJSKE OBVEZE KOJIMA SE TRGUJE	**028**	86.498.067	8.922.982	3.625.091	4.698.320	527.006
5. IZDANI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI (030+031)	**029**	0	0	0	0	0
5.1. Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	**030**	0	0	0		0
5.2. Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	**031**	0	0	0		0
6. IZDANI PODREĐENI INSTRUMENTI	**032**	0	0	0		0
7. IZDANI HIBRIDNI INSTRUMENTI	**033**	0	0	0		0
8. KAMATE, NAKNADE I OSTALE OBVEZE	**034**	1.146.891.290	1.247.611.179	1.160.963.032	1.152.592.977	1.276.130.235
B) UKUPNO OBVEZE (018+021+025+028+029+032+033+034)	**035**	57.005.528.251	56.287.388.929	56.684.405.250	54.117.838.758	57.221.517.197
KAPITAL						
1. DIONIČKI KAPITAL	**036**	1.907.476.900	1.907.476.900	1.907.476.900	1.907.476.900	1.907.476.900
2. DOBIT (GUBITAK) TEKUĆE GODINE	**037**	859.589.264	1.136.335.824	845.559.207	614.685.977	642.906.578
3. ZADRŽANA DOBIT (GUBITAK)	**038**	5.808.850.016	6.367.129.280	7.179.955.536	7.181.466.480	7.312.366.158
4. ZAKONSKE REZERVE	**039**	129.554.918	129.554.918	134.127.499	134.127.499	134.127.499
5. STATUTARNE I OSTALE KAPITALNE REZERVE	**040**	1.664.328.750	1.664.328.750	1.667.325.009	1.667.325.010	1.660.650.832
6. NEREALIZIRANI DOBITAK (GUBITAK) S OSNOVE VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU	**041**	-23.706.184	-11.148.858	-8.073.499	-5.722.751	1.691.168
7. REZERVE PROIZAŠLE IZ TRANSAKCIJA ZAŠTITE	**042**	0	0	0	0	0
C) UKUPNO KAPITAL (036 do 042)	**043**	10.346.093.664	11.193.676.814	11.726.370.652	11.499.359.115	11.659.219.136
D) UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (035+043)	**044**	67.351.612.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
DODATAK BILANCI (popunjavju banke koje sastavljaju konsolidirani godišnji financijski izvještaj)						
1. UKUPNO KAPITAL	**045**					
2. Kapital raspoloživ dioničarima matičnog društva	**046**					
3. Manjinski udjel (045-046)	**047**	0	0	0	0	0

3.4.2 Račun dobiti i gubitka

Za razliku od bilance koja prikazuje financijski položaj u određenoj točki vremena , račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom vremenskom razdoblju. On sadrži prikaz svih prihoda i rashoda, te ostvarenog financijskog rezultata poslovanja za promatrano (obračunsko) razdoblje.

Banka svoje glavne prihode ostvaruje kroz:

- kamate,
- naknade za usluge,
- provizije,
- ostale prihode.

Glavne vrste rashoda su:

- kamate,
- naknade,
- provizije,
- gubitci po zajmovima i predujmovima,
- administrativni rashodi,
- ostali rashodi.

Prihodi - povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenje obveza što ima za posljedicu povećanje glavnice.
Nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza i to onog dijela koji će kasnije imati utjecaja na promjene u visini kapitala.
Kamatni prihodi podrazumijevaju kamate na bankovne plasmane, uključujući provizije i naknade čija je baza iskazana u aktivi bilance banke.
Prihodi od kamata predstavljaju najveći udio u ukupnim prihodima u računu dobiti i gubitka.

Prihodi iz poslovanja uključuju:

- prihod od kupoprodaje stranih valuta,
- vrijednosno usklađenje vrijednosnica iz portfelja imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka,
- prihodi po kupoprodaji vrijednosnica iz portfelja imovine raspoložive za prodaju,
- dobit od prodaje nekretnina i opreme,
- primljene dividende,
- ostale prihode iz poslovanja.

Oblik računa dobiti i gubitka može biti:

- a) propisan zakonom
- b) predložen uz znatnu slobodu u kreiranju forme računa dobiti i gubitka

Tablica 2: Račun dobiti i gubitka PBZ d.d.

RAČUN DOBITI I GUBITKA[16]						
za razdoblje od		01.01.2010. do 31.12.2014.		u kunama		
Naziv pozicije	AOP oznaka	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
1. Kamatni prihodi	001	3.427.523.368	3.598.609.040	3.550.349.288	3.312.622.408	3.117.642.352
2. Kamatni troškovi	002	1.465.707.715	1.330.283.576	1.336.942.515	1.167.635.455	994.149.503
3. Neto kamatni prihodi (001-002)	003	1.961.815.653	2.268.325.464	2.213.406.773	2.144.986.953	2.123.492.849
4. Prihodi od provizija i naknada	004	621.808.086	623.807.553	623.316.688	683.311.561	705.482.815
5. Troškovi provizija i naknada	005	111.719.074	113.788.806	117.237.643	144.251.264	113.546.926
6. Neto prihod od provizija i naknada (004-005)	006	510.089.012	510.018.747	506.079.045	539.060.297	591.935.889
7. Dobit / gubitak od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke poduhvate	007	0	0	0	0	0
8. Dobit / gubitak od aktivnosti trgovanja	008	5.619.351	-1.668.905	-848.417	1.011.703	10.636.113
9. Dobit / gubitak od ugrađenih derivata	009	90.439	-119.374	1.123	8.203	-63.603
10. Dobit / gubitak od imovine kojom se aktivno ne trguje, a koja se vrednuje prema fer vrijednosti kroz RDG	010	-23.365.812	2.210.549	-56.303.449	-4.730.857	-10.425.521
11. Dobit / gubitak od aktivnosti u kategoriji imovine raspoložive za prodaju	011	14.862.138	2.885.488	1.985.102	-57.197	8.053.523
12. Dobit / gubitak od aktivnosti u kategoriji imovine koja se drži do dospijeća	012	0	0	0	0	0
13. Dobit / gubitak proizišao iz transakcija zaštite	013	0	0	0	0	0
14. Prihodi od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	014	0	0	0	27.000.000	13.881.774
15. Prihodi od ostalih vlasničkih ulaganja	015	163.796.908	179.146.196	142.998.911	1.260.038	1.449.226
16. Dobit / gubitak od obračunatih tečajnih razlika	016	133.218.092	143.358.881	193.251.845	121.168.038	153.684.562
17. Ostali prihodi	017	23.175.159	41.628.028	34.570.313	209.075.242	44.099.673
18. Ostali troškovi	018	253.933.902	278.238.308	313.208.898	327.863.529	334.031.238
19. Opći administrativni troškovi i amortizacija	019	1.113.317.884	1.138.565.215	1.090.933.718	1.152.954.462	1.204.005.981
20. Neto prihod od poslovanja prije vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke (003+006 do 017-018-019)	020	1.422.049.154	1.728.981.551	1.630.998.631	1.557.964.429	1.398.707.266
21. Troškovi vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke	021	388.108.959	352.685.960	602.888.631	774.966.910	574.702.205
22. DOBIT / GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (020-021)	022	1.033.940.195	1.376.295.591	1.028.109.851	782.997.519	824.005.061
23. POREZ NA DOBIT	023	174.350.931	239.959.767	182.550.644	168.311.542	181.098.483

[16] www.pbz.hr

24. DOBIT / GUBITAK TEKUĆE GODINE (022-023)	**024**	859.589.264	1.136.335.824	845.559.207	614.685.977	642.906.578
211115. Zarada po dionici	**025**	45	60	44	32	34
DODATAK RAČUNU DOBITI I GUBITKA (popunjavju banke koje sastavljaju konsolidirani godišnji financijski izvještaj)						
1. DOBIT / GUBITAK TEKUĆE GODINE	**026**					
2. Pripisana dioničarima matičnog društva	**027**					
3. Manjinski udjel (026-027)	**028**	0	0	0	0	0

3.4.3 Izvještaj o novčanom tijeku

Izvještaj o novčanom toku jedan od temeljnih financijskih izvještaja poduzeća. Izrađuje se na osnovi promjene novca i novčanih ekvivalenata u određenom razdoblju. Ovaj izvještaj predstavlja analizu likvidnosti banke kojom se pokazuje upotreba odnosno priljev i odljev novca i novčanih ekvivalenata.

Osnovna svrha ovog financijskog izvještaja jest da korisnicima računovodstvenih informacija osigura podatke o novčanim primicima i novčanim izdacima po osnovi poslovnih aktivnosti te o svim investicijskim i financijskim aktivnostima poslovnog subjekta u toku određenog razdoblja.

Prati novčane tijekove za tri temeljne aktivnosti :

- Poslovne aktivnosti – koje su vezane za tekuće poslovanje banke i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze, te amortizaciju; njihova svrha je ostvarenje neto dobitka,
- Investicijske aktivnosti- koje su rezultat investiranja i dezivenstiranja u realnu imovinu, te dugoročnog investiranja i dezinvestiranja u financijsku imovinu,
- Financijske aktivnosti- koje su rezultat prikupljanja novca za tekuće poslovanje i investiranje tvrtke, te servisiranje pritom preuzetih obveza.

Izvještaj o novčanom tijeku može se sastaviti prema:

- izravnoj (direktnoj) ili
- neizravnoj (indirektnoj) metodi.

Pri korištenju izravne ili direktne metode specificiraju se sve stavke novčanih primitaka, a odbijaju stavke novčanih izdataka. Ova metoda se zove izravna iz razloga što se svaka stavka primitka i izdatka određuje neposredno.

Prema direktnoj metodi iskazuju se ukupni primici i izdaci novca razvrstani po poslovnim, investicijskim i financijskim aktivnostima. Ona se često koristi kod prognoziranja likvidnosti i solventnosti u redovitom poslovanju ili pri planiranju investicijskih ulaganja, daje jasnije podatke za veći krug korisnika, pa je poduzeća više koriste.

Kod indirektne metode poslovne aktivnosti se ne iskazuju kao bruto primici i izdaci novca, već se neto dobitak ili gubitak usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode te prihode i rashode vezane za financiranje novčanog tijeka.

Prednost ove metode je njezina praktičnost u izradi te specifičan način povezivanja računovodstvenog rezultata poduzeća s ostvarenim novčanim tijekovima.

Izvještaj o novčanom toku, uz ostala financijska izvješća, daje informacije koje omogućuje ocjenjivanje:

I. promjene neto imovine subjekta

II. promjene financijske strukture (likvidnost, solventnost)

III. mogućnost utjecaja na iznose i vrijeme novčanih tokova radi prilagodbe okolnostima tržišta

3.4.4 Izvještaj o promjenama kapitala

Izvješće o promjenama kapitala prikazuje promjene na računima vlasničkog kapitala u tijeku određenog razdoblja. Ovaj izvještaj prikazuje sve promjene glavnice između dva datuma bilance, također ovaj izvještaj sadrži pregled dioničkog kapitala i pričuva.

U ovom se izvještaju, iskazuju sve stavke kojima se objašnjavaju ukupni dobici i gubici razdoblja, uključujući i one koje se, sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, ne iskazuju u računu dobiti i gubitka, već priznaju izravno kao promjene kapitala. To znači da se u izvještaju o promjenama kapitala, osim promjena ukupno uloženog i zarađenog kapitala, iskazuju i nastale promjene koje se izravno pripisuju glavnici.

Kapital banaka se sastoji od uloženog i zarađenog kapitala.
Potpozicije ukupnog kapitala su:[17]

1. Upisani kapital
2. Premije na emitirane dionice (kapitalni dobitak)
3. Revalorizacijska rezerva

[17] Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, 2008., str. 87.

4. Rezerve
   a) zakonske rezerve
   b) rezerve za vlastite dionice
   c) statutarne reserve
   d) ostale rezerve
5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
6. Dobit ili gubitak tekuće godine

Na poziciju kapitala izravno utječu:

- financijski rezultat (dobitak ili gubitak nakon oporezivanja),
- terećenja kapitala koja nisu proizašla iz računa dobitka i gubitka,
- isplate iz dobitka prema članovima društva i dioničarima,
- ulaganje vlasnika u ostale pričuve,
- kapitalni dobitci proizašli iz prodaje vlastitih dionica i uplate koje se odnose na povećanje temeljnog kapitala.

3.4.5 Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje banke predstavljaju detaljnu razradu i dopunu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku i izvještaja o promjenama kapitala. Zakonom o računovodstvu nije propisan ni oblik ni sadržaj ovog izvještaja pa banka sama odlučuje na koji način će oblikovati ovaj izvještaj. Bilješke dodatno pojašnjavaju vrijednost i prirodu pozicija u temeljnim financijskim izvještajima. Bilješke trebaju dati dodatne informacije koje se ne vide u temeljnim financijskim izvještajima, a isto tako trebaju pojasniti određene pozicije u temeljnim financijskim izvještajima, koje su relevantne za razumijevanje, da bi se temeljni financijski izvještaji mogli verificirati i da bi se na osnovu njih mogle donositi optimalne poslovne odluke.

3.5. Manipulacije financijskih izvještaja

3.5.1 Pojam, ciljevi razlozi manipuliranja financijskim izvještajima

Manipulacija je u širem smislu aktivnost gdje jedna osoba ili skupina uglavnom ilegalno podiže ili spušta cijene roba. Na financijskim tržištima to znači umjetno podizanje ili obaranje cijena vrijednosnih papira.[18]

Manipulacijama se bave pojedinci ili skupine koji se zajednički nazivaju **manipulanti**. Oni, legalno a češće ilegalno, provode različite aktivnosti koje dovode do stalnog povećanja ili stalnog smanjenja cijena vrijednosnih papira na burzama.

Ciljevi interesnih skupina mogu biti i konfliktni (dugoročno i kratkoročno) što su dodatni impulsi razvoja računovodstvenih politika kompanije kao dijela ukupne poslovne politike.

U posljednje vrijeme javljaju se pokušaji sistematizacije razloga za manipulacije s financijskim izvještajima. Brojni su razlozi među kojima su najčešće slijedeći:[19]

1. Smanjenje fiskalnih i regulatornih opterećenja. Kompanije imaju za cilj smanjenje izvještajnog rezultata zbog manjih poreza te koriste one računovodstvene politike kojima će kratkoročno postići taj cilj.
2. Težnja za što jeftinijim povećanjem kapitala. Nastoji se prezentirati što bolja financijska situacija tako da se iskaže što niža zaduženost zbog (a) zaduživanja kod banaka uz povoljnije uvjete (niže kamate i dulji rokovi otplate) i emisije obveznica i (b) uspješnosti emisije dionica.
3. Izbjegavanje kršenja ugovora s vjerovnicima. Zbog zaštite svojih interesa vjerovnici, npr. banke, nameću dužnicima financijske restrikcije kao npr. maksimalna vrijednost pokazatelja zaduženosti, minimalna vrijednost pokazatelja pokrića kamata, minimalne vrijednosti stopa rentabilnosti (ROA ili ROE) itd. Ako dužnik promaši u održavanju ugovorenih limita može doći do ponovnih pregovora o uvjetima kreditnih ugovora i to vjerojatno na štetu dužnika. Zato se kod dužnika javlja potreba za manipulacijama npr. u bilanci ili drugim izvještajima da bi održao ugovorene limite.
4. Povećanje bogatstva managementa. Plaće i naknade direktno su povezane s tekućim kao i zadržanim dobicima kompanije. Zato management ima uvijek pritajenu

[18] Gulin, D., Petričević, H., Financijsko računovodstvo – izabrane teme, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2013. str. 103.
[19] Sutton, T., Corporate Financial Accounting and Reporting, Prentice Hall, Edinburgh, 2000., str. 678.

potrebu objavljivati veću dobit. Posebno je to važno ako management može participirati u neto dobiti prema bonus planu kada je ona iznad utvrđene minimalne razine. Također, management može biti stimuliran da u jednoj godini (kratkoročno) iskaže što manju dobit kako bi slijedeće godine bez problema ostvario minimalnu neto dobit koja mu prema bonus planu omogućava participaciju. Ako je imenovan novi management team u interesu mu je da kratkoročno iskaže što manju dobit kako bi jednostavnije u budućnosti, bez značajno većeg napora, iskazao veći rezultat i time stekao visoku reputaciju (puno sposobniji od prethodnog managementa).

3.5.2 Vrste manipulacija financijskim izvještajima

Dvije moguće vrste manipulacija financijskim izvještajimu su:

- pogreške
- prijevare

Izraz „pogreška“ predstavlja nenamjerne propuste. Pogreška je stoga čin koji nije smišljen i događa se slučajno.

Primjeri pogrešaka su:

- matematička pogreška
- tiskarska pogreška
- pogrešno interpretiranje činjenica
- nenamjerno pogrešno primjenjivanje računovodstvenih politika i/ili načela.

Pogreškama se postiže nenamjerno pogrešan iskaz.

Prijevare su češći oblik manipulacije od pogreške. Izraz „prijevara“ odnosi se na namjernu radnju stjecanja nepravedne ili nezakonite koristi varanjem. Prijevara je stoga smišljeni čin koji se ne događa slučajno.

Primjeri prijevara su:

- falsificiranje knjiženja
- falsificiranje isprava
- knjiženje transakcija koje se nisu dogodile
- namjerno pogrešno primjenjivanje računovodstvenih politika.

Prijevarama se postiže namjerno pogrešan iskaz, koji ne odgovara realnosti, te se na taj način manipulira financijskim izvještajima. Uvidom u financijske izvještaje korisnici dobivaju nerealne i neobjektivne informacije.

Prijevaru mogu provoditi jedna ili više osoba iz menadžmenta i/ili nadzornog odbora, te zaposlenici.

Dijele se u dvije skupine:

- ukoliko su u prijevaru uključeni jedan ili više članova menadžmenta i/ili nadzornog odbora radi se o prijevari menadžmenta
- ako su u prijevaru uključeni samo zaposlenici radi se o prijevari zaposlenika.

3.5.3 Motivi za prijevaru

Postoje tri osnovna motiva za prijevaru kojima se nastoje postići određeni ciljevi:

1. Podcjenjivanje rezultata financijske godine, s ciljevima kao što su primjerice: smanjenje osnovice poreza na dobit, zadržavanje isplate dividende i sličnim ciljevima.
2. Precjenjivanje rezultata financijske godine s ciljevima kao što su primjerice: stvaranje slike uspješnosti zbog kredibiliteta, isplate dividende i ostali slični ciljevi.
3. Pronevjera s ciljem protupravnog prisvajanja imovine.

Prva dva motiva svode se na pojam prijevarnog financijskog izvještavanja.

Prema praksi revizora u Republici Hrvatskoj najčešći motivi prijevare, a time i manipuliranja financijskim izvještajima, su: precjenjivanje rezultata financijske godine i pronevjera.

Pogreške i prijevare razlikuju se ponajviše, sukladno navedenom, u stupnju namjere.

Radi zaštite svojih, ali i interesa korisnika financijskih izvještaja, menadžment poduzeća trebao bi provoditi niz kontrolnih postupaka koji bi spriječili svaki pokušaj pogreške i/ili prijevare.

3.5.4 Metode manipulacija s financijskim izvještajima

Kojim metodama kompanije i njihov management manipulira s financijskim izvještajima ovisi primarno o ciljevima kompanije. Ciljevi mogu biti sljedeći:

1. kratkoročno povećanje profita
2. smanjenje variranja profita
3. „jačanje bilance“

1. Kratkoročno povećanje profita

Kratkoročno povećanje profita može se postići različitim metodama priznavanja prihoda unaprijed ili odgađanjem rashoda što se može postići manipulirajući (a) pomoću računovodstvenih politika (npr. priznavanjem budućih prihoda u tekuće prihode, produljenjem vijeka upotrebe dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine i sl.) i (b) «realnim poslovnim odlukama» (npr. ubrzati naplatu potraživanja od kupaca ili smanjiti rok naplate, povećati konačne zalihe i sl.)[20]

2. Smanjivanje variranja profita

Smanjenje variranja profita postiže se manipuliranjem računovodstvenih politika primarno na području vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja troškova. Varijacije profita danas se «uspješno kontroliraju» u bankama pomoću rezerviranja troškova prilikom razvrstavanja plasmana u rizične skupine čime se izravno utječe na visinu neto dobiti banaka. U realnom sektoru management kontrolira profit rezerviranjima za nepredviđene obveze te politikama umanjenja imovine (vrijednosnih usklađivanja).

3. „Jačanje bilance“

Jačanje bilance postiže se također (a) računovodstvenim politikama (precjenjivanjem imovine ili podcjenjivanjem obveza) što se postiže različitim metodama vrednovanja imovine i obveza kao i (b) «realnim poslovnim odlukama» (npr. korištenjem lizinga kao izvanbilančnog financiranja, emisijom preferencijalnih dionica i sl.).[21] Precijenjivanje imovine je najčešća metoda jačanja bilance kojoj je cilj kratkoročno povećanje dobiti. Isti efekti postižu se potcjenjivanjem obveza ili, ako je moguće, izvanbilančnim financiranjem (lizing).

[20] Sutton, T., Corporate Financial Accounting and Reporting, Prentice Hall, Edinburgh, 2000., str. 679.
[21] Gulin, D., Petričević, H., Financijsko računovodstvo – izabrane teme, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2013. str. 105

3.5.5 Zaštita od manipulacija s financijskim izvještajima

Uglavnom danas se navode tri vrste zaštite od manipulacija financijskim izvještajima i to:[22]

1. Računovodstvena pravila i standardi
2. Eksterna revizija
3. Budnost investitora,

1. Izrada računovodstvenih pravila i standarda kao okvira financijskog izvještavanja kompanija prvorazredna je briga računovodstvene profesije. Globalizacija financijskih tržišta zahtjeva visoki stupanj harmonizacije okvira financijskog izvještavanja. Nedorečenost, dvojnost, nejasnoće i neiskustvo u tumačenju i primjeni računovodstvenih načela, metoda i postupaka rezultira smanjenjem povjerenja javnosti a napose investitora i kreditora što dovodi do povećanja cijene kapitala i smanjenja cijena vrijednosnih papira.
2. Eksterna revizija uz konzistentne računovodstvene standarde može značajno suzbiti računovodstvene manipulacije. Osnovna pretpostavka od koje bi revizori trebali poći je kako bi reviziju radili da su oni investitori u kompaniji koju revidiraju.
3. Pod budnošću investitora podrazumijeva se njihova mogućnost i sposobnost da određenim tehnikama nadziru management i sprečavaju njihove manipulacije. U tu svrhu investitori imaju na raspolaganju i pomoć financijskih analitičara i savjetnika. Instrumenti kojima se analitičari služe u pružanju pomoći investitorima najčešće su slijedeći: (a) praćenje osnovnih računovodstvenih informacija i pokazatelja, (b) provjeravanje novčanog toka i (c) istraživanje bilješki uz financijske izvještaje itd.

Propusti u revizijskim postupcima te davanje neutemeljenog revizijskog mišljenja povlači za sobom ogromne gubitke investitora. Posebno je pitanje reputacije revizijske tvrtke. Propusti revizije u otkrivanju ilegalnih računovodstvenih manipulacija dolaze na vidjelo i rezultiraju slučajevima praćenih stečajevima i likvidacijama kompanija.

Predloženi revizijski standard zahtjeva od revizora postavljanje pitanja managementu kao što su:

1. kakva mu je spoznaja o prijevarama ili o očekivanim prijevarama
2. da li je svjestan što znače manipulacije izvještajima i koji su mu zato izgovori

[22] Miller, P., Quality Financial Reporting, Journal of Accountancy 4/2002, New York 2002, str. 679.-680

3. kakvo mu je shvaćanje o rizicima prijevara i manipulacija u njegovom poslovnom subjektu
4. kakvi su mu programi i kontrole za ublažavanje određenih rizika prijevara, kakvi su programi za prevenciju i detekciju prijevara i manipulacija i kakav je nadzor programa i kontrola
5. kakav je nadzor dislociranih segmenata i gdje se mogu locirati rizici prijevara u transakcijama s dislociranim jedinicama
6. kakva je komunikacija managementa sa zaposlenicima kompanije i kakvo je njihovo viđenje etičkog ponašanja.

4. FINANCIJSKI POKAZATELJI PBZ d.d. I NJIHOVA ANALIZA

Zbog svoje specifičnosti u odnosu na ostale gospodarske subjekte, banke provode analizu svojih izvještaja na temelju posebnih pokazatelja.
Pokazatelji banaka podijeljeni su u četiri skupine[23]:

- Pokazatelji odnosa u bilanci banke
- Pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka
- Pokazatelji profitabilnosti
- Pokazatelji investiranja

4.1. Pokazatelji odnosa u bilanci banke

Pokazatelji odnosa u bilanci banke prikazuju stanje imovine, obveza i kapitala na određeni dan. Tim pokazateljima mjeri sesigurnost poslovanja, tj. financiski položaj. Pokazatelji odnosa u bilanci banke podijeljeni su u tri skupine:

- Pokazatelji likvidnosti
- Pokazatelji zaduženosti
- Pokazatelji ulaganja u fiksnu imovinu

4.1.1 Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost banke da podmiri svoje obveze dospjele kratkoročne obveze. Kako bi pružila informacije vezane uz likvidnost banke, banka je dužna pružiti informacije o ročnosti pojedinih sredstava i obveza.

Vrste pokazatelja likvidnosti banke su:

- pokazatelj tekuće likvidnosti mjeri odnos kratkoročne aktive i kratkoročne pasive
- pokazatelj odnosa danih kreditani primljenih depozita
- pokazatelj kratkoročne aktive i ukupnih danih kredita

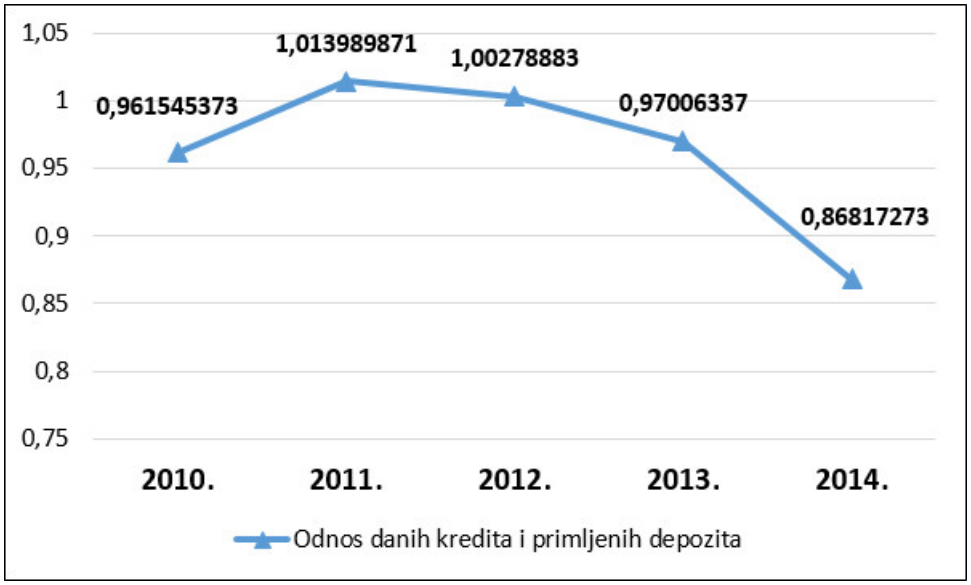
[23]Žager K., Žager L. :"Analiza financijskih izvještaja" Masmedia, Zagreb 2008., str.298

Tablica 3: Izračun pokazatelja odnosa danih kredita i primljenih depozita

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Dani krediti	45.545.996.281	47.732.856.396	47.758.071.404	45.878.754.867	44.634.181.474
Primljeni depoziti	47.367.495.666	47.074.293.124	47.625.252.672	47.294.595.672	51.411.637.265
Odnos danih kredita i primljenih depozita	0,961545373	1,013989871	1,00278883	0,97006337	0,86817273

Izvor: Izrada autora

Odnos danih kredita i primljenih depozita banke važan je pokazatelj likvidnosti. Što je pokazatelj veći manja je likvidnost banke.

Grafikon 1 Pokazatelji likvidnosti

Iz grafa je vidljivo da je pokazatelj nakon 2011. godine bilježio konstantan pad, što znači da je likvidnost u 2011. godini najmanja, dok je u 2014. godini najveća.

4.1.2 Pokazatelji zaduženosti banke

Pokazatelji zaduženosti mjere koliko se banka financira iz tuđih izvora, a koliko iz kapitala.

Dijele se u tri skupine:

- odnos kapitala i ukupne aktive
- odnos obveza i ukupne aktive
- stupanj samofinanciranja klijenta (komercijalna aktiva/komercijalna pasiva)

Tablica 4: Izračun pokazatelja odnosa kapitala i ukupne aktive

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Kapital	10.346.093.664	11.193.676.814	11.726.370.652	11.499.359.115	11.659.219.136
Ukupna aktiva	67.351.612.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
Odnos kapitala i ukupne aktive	0,15361315	0,165878779	0,171411163	0,175249164	0,16926676

Izvor: Izrada autora

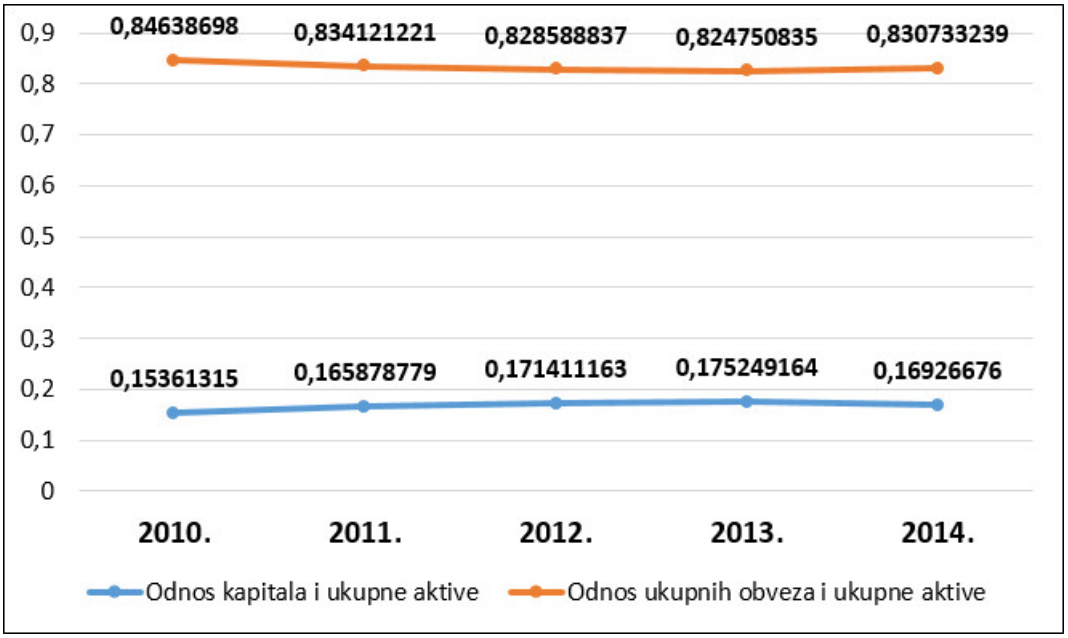
Odnos kapitala i ukupne akive pokazuje koliko je imovine financirano kapitalom. Što je pokazatelj veći, manja je zaduženost banke što rezultira manjim rizikom poslovanja.

Tablica 5: Izračun pokazatelja odnosa ukupnih obveza i ukupne aktive

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ukupne obveze	57.005.528.251	56.287.388.929	56.684.405.250	54.117.838.758	57.221.517.197
Ukupna aktiva	67.351.612.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
Odnos ukupnih obveza i ukupne aktive	0,8463869799	0,834121221	0,828588837	0,8247508353	0,8307332389

Izvor: Izrada autora

Što je pokazatelj veći, veća je zaduženost. Zbroj kapitala i ukupnih obveza u zbroju daje 100%. Vidlivo je da se zaduženost smanjila postepeno u odnosu na 2010. godinu.

Grafikon 2 Pokazatelji zaduženosti

4.1.3 Pokazatelji ulaganja u fiksnu imovinu

Koeficijent ulaganja u fiksnu imovnu pokazuje koliko je kapitala imobilizirano u fiksnu imovinu. Pod fiksnom imovinom podrazumijeva se materijalna i nematerijalna imovina banke.

Tablica 6: Izračun pokazatelja odnosa fiksne imovine i kapitala

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Fiksna imovina(materijalna imovina)	782.977.064	682.892.587	700.347.939	717.153.722	701.518.904
Kapital	10.346.093.664	11.193.676.814	11.726.370.652	11.499.359.115	11.659.219.136
Odnos fiksne imovine i kapitala	0,07567852075	0,061	0,05972418575	0,062364669	0,0601686

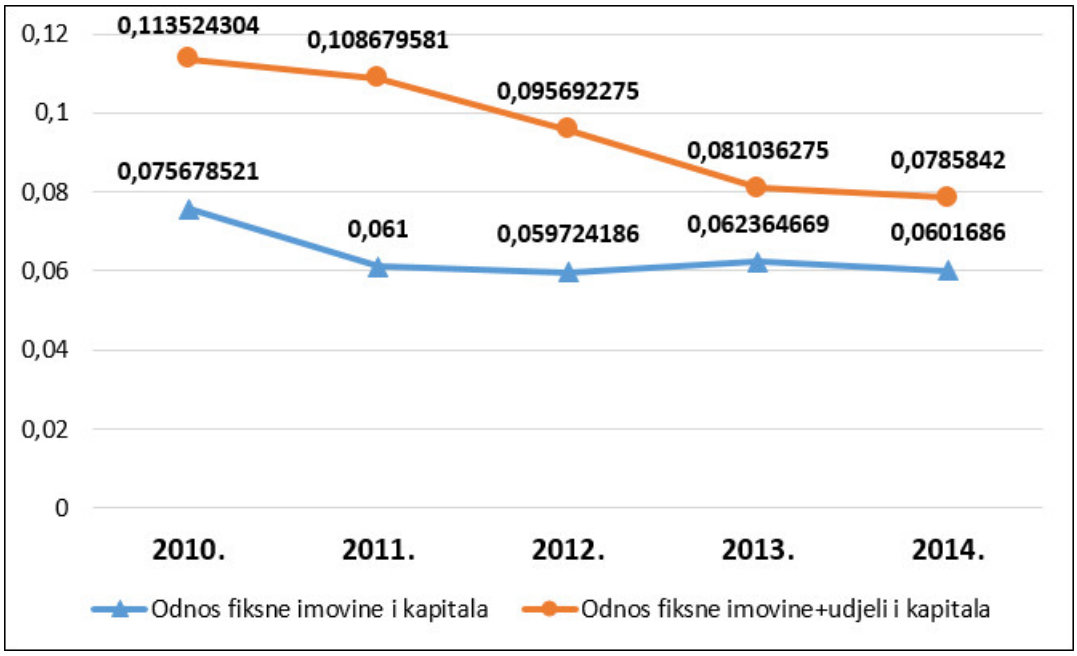
Izvor: Izrada autora

Pokazatelj ulaganja u fiksnu imovinu i udjele je sličan prethodnom pokazatelju koji za razliku od njega fiksnoj imovini pribraja udjele. Pod udjelima se smatraju vrijednosni dionice i ostali vlasnički udjeli, te ulaganja u podružnice i pridružena društva. Ako je ovaj pokazatelj visok to bi moglo narušiti likvidnost banke jer se smatra da je glavna aktivnost banke financiranje gospodarskih subjekata, a ne preuzmanje valsništva nad njima. Koeficijent se konstantno smanjuje što znači da je više kapitala raspoloživo za financiranje ostalih bankovnih plasmana.

Tablica 7: Izračun pokazatelja odnosa fiksne imovine + udjeli i kapitala

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Fiksna imovina+ udjeli(materijalna imovina)	1.174.533.085	1.071.148.404	934.284.124	931.865.222	916.230.404
Kapital	10.346.093.664	11.193.676.814	11.726.370.652	11.499.359.115	11.659.219.136
Odnos fiksne imovine+udjeli i kapitala	0,113524304	0,108679581	0,095692275	0,081036275	0,0785841996

Izvor: Izrada autora

Grafikon 3 Pokazatelji ulaganja u fiksnu imovinu

4.2. Pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka

Pokazatelji u računu dobiti i gubitka prikazuju uspješnost poslovanja banke. Pokazatelji su podijeljeni u dvije skupine:

- Pokazatelji ekonomičnosti
- Pokazatelji nekamatnih aktivnosti banke

4.2.1 Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost pokazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. To je ujedno i najčešći pokazatelj ekonomičnosti koji se računa kao odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda.

Tablica 8: Izračun pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	4.054.930.038	4.591.645.735	4.546.473.270	4.355.457.193	4.390.093.541
Ukupni rashodi	3.356.153.346	3.215.350.144	3.518.363.271	3.572.459.674	3.230.924.977
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,208207617	1,428039103	1,292212577	1,219176027	1,358772974

Izvor: Izrada autora

Odnos kamatnih prihoda i kamatnih rashoda sličan je prethodnom pokazatelju te pokazuje koliko se kamatnih prihoda ostvari po jedinici kamatnih rashoda.

Tablica 9: Izračun pokazatelja odnosa kamatnih prihoda i rashoda

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Kamatni prihodi	3.427.523.368	3.598.609.040	3.550.349.288	3.312.622.408	3.117.642.352
Kamatni rashodi	1.465.707.715	1.330.283.576	1.336.942.515	1.167.635.455	994.149.503
Odnos kamatnih prihoda i rashoda	2,33847672	2,705144305	2,65557363	2,83703479	3,139894488

Izvor: Izrada autora

Odnos ukupnog prihoda i operativnih troškova je ključan pokazatelj koji se razmatra u računu dobiti i gubitka. U operativne troškove spadaju troškovi plaća i naknada osoblju, troškovi matrijala drugi troškovi, te amortizacija i vrijednosno usklađenje materijalne i nematerijalne imovine. Poželjno je da pokazatelj bude što veći.

Tablica 10: Izračun pokazatelja odnosa ukupnih prihoda i općih administrativnih troškova i amortizacije

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	4.054.930.038	4.591.645.735	4.546.473.270	4.355.457.193	4.390.093.541
Opći administrativni troškovi i amortizacija	1.113.317.884	1.138.565.215	1.090.933.718	1.152.954.462	1.204.005.981
Odnos ukupni prihodi i općih administrativnih troškova i amortizacije	3,64220327	4,032835076	4,167506417	3,777648933	3,646238981

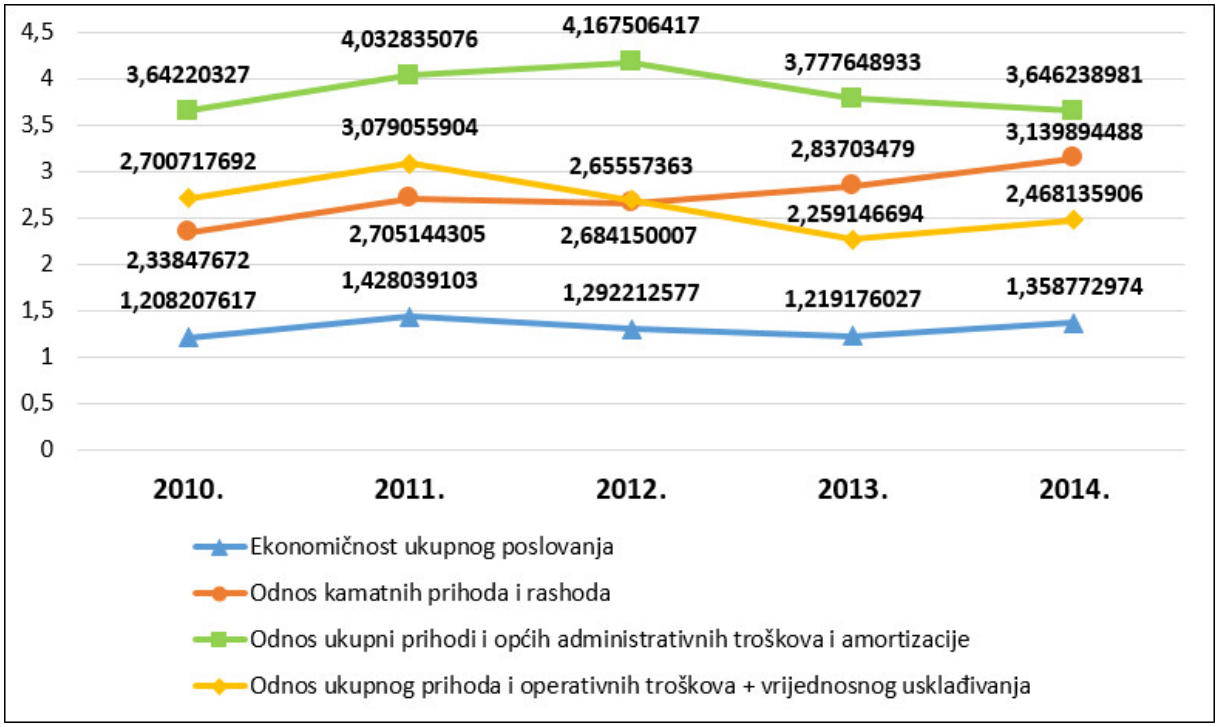
Izvor: Izrada autora

Odnos ukupnog prihoda i operativnih troškova i vrijednosnog usklađivanja je sličan pretodnom pokazatelju samo su operativni troškovi i amortizacija uvećani za vrijednosno usklađenje.

Tablica 11: Izračun pokazatelja odnosa ukupnih prihoda i operativnih troškova + vrijednosnog usklađivanja

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	4.054.930.038	4.591.645.735	4.546.473.270	4.355.457.193	4.390.093.541
Opći administrativni troškovi i amortizacija + vrijednosna usklađenja	1.501.426.843	1.491.251.175	1.693.822.349	1.927.921.372	1.778.708.186
Odnos ukupnog prihoda i operativnih troškova + vrijednosnog usklađivanja	2,700717692	3,079055904	2,684150007	2,259146694	2,468135906

Izvor: Izrada autora

Grafikon 4 Pokazatelji ekonomičnosti

Sva četiri pokazatelja ekonomičnosti su veća od 1, što znači da će banka u cijelosti moći finacirati rashode prihodima. Najbolji pokazatelj je od prihoda i operativnih troškova i amortizacije. On iznosi 4,16 u tijekom 2012. godine što znači da će 4 puta svoje operativne troškove moći financirati iz ukupnih prihoda. Ekonomičnost kamatnih marži se kontantno povećava što ukazuje na povećanje kamatnih marži.

4.2.2 Pokazatelji nekamatnih aktivnosti banke

Pokazatelji nekamatnih prihoda aktivnosti banke su „udio neto prihoda od naknada u ukupnom prihodu“ i „udio neto ostalih nekamatnih prihoda u ukupnom prihodu“.

Kod ovog se pokazatelja utvrđuje razlika ostalih nekamatnih prihoda i rashoda u odnosu na ukupan prihod.

Tablica 12: Izračun pokazatelja marže nekamatnih prihoda

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto nekamatni prihod	644.983.245	665.435.581	657.887.001	892.386.803	749.582.488
Ukupni prihod	4.054.930.038	4.591.645.735	4.546.473.270	4.355.457.193	4.390.093.541
Marža nekamatnih prihoda	0,159061498	0,14492311	0,14470271	0,204889352	0,170744081

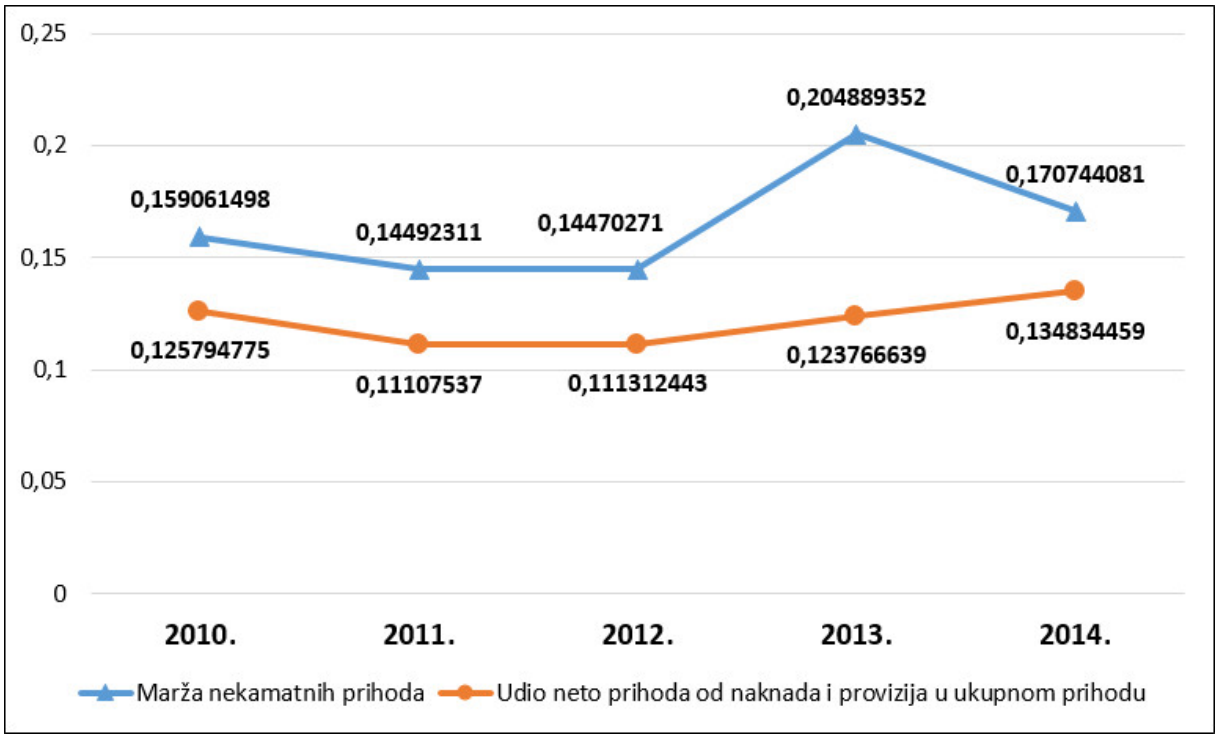
Izvor: Izrada autora

Za utvrđivanje ovog pokazatelja neto prihod od naknada se računa kao razlika prihoda i rashoda od naknada ili kao odnos prihoda od provizija naknada i ukupnog prihoda.

Tablica 13: Izračun pokazatelja udjela neto prihoda od naknada i provizija u ukupnom prihodu

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto prihodi od naknada i provizija	510.089.012	510.018.747	506.079.045	539.060.297	591.935.889
Ukupni prihod	4.054.930.038	4.591.645.735	4.546.473.270	4.355.457.193	4.390.093.541
Udio neto prihoda od naknada i provizija u ukupnom prihodu	0,125794775	0,11107537	0,111312443	0,123766639	0,134834459

Izvor: Izrada autora

Grafikon 5 Pokazatelji nekamatnih aktivnosti banke

Pokazatelji nekamatnih aktivnosti banke udio određenih prihoda u ukupnim prihodima. Udio nekamatnih aktivnosti naglo se povećao u 2013. godini dok se u 2014. godini smanjio što je zadovoljavajuće obzirom da je veći nego 2010. godine.

Udio neto prihoda od naknada i provizija je počeo rasti nakon 2012. godine te je u 2014. godini najveći u odnosu na ostale godine.

4.3. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti mjere povrat uloženog kapitala. Dijele se dvije skupine:

- Pokazatelji rentabilnosti
- Pokazatelji marže i prosječnih kamatnih stopa

4.3.1 Pokazatelji rentabilnosti

Pokazatelji rentabilnosti su: rentabilnost kapitala (ROE), rentabilnost imovine (ROA), rentabilnost ulaganja.

ROE mjeri stopu povrata uloženog kapitala koju banka generira za svoje vlasnike. Pokazuje koliko je jedinica ostvareno po jedinici kapitala.

Tablica 14: Izračun pokazatelja rentabilnosti kapitala (ROE)

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto dobit	859.589.264	1.136.335.824	845.559.207	614.685.977	642.906.578
Kapital	10.346.093.664	11.193.676.814	11.726.370.652	11.499.359.115	11.659.219.136
Rentabilnost kapitala (ROE)	0,08308346	0,10151586855	0,0721074945	0,053453933	0,055141478

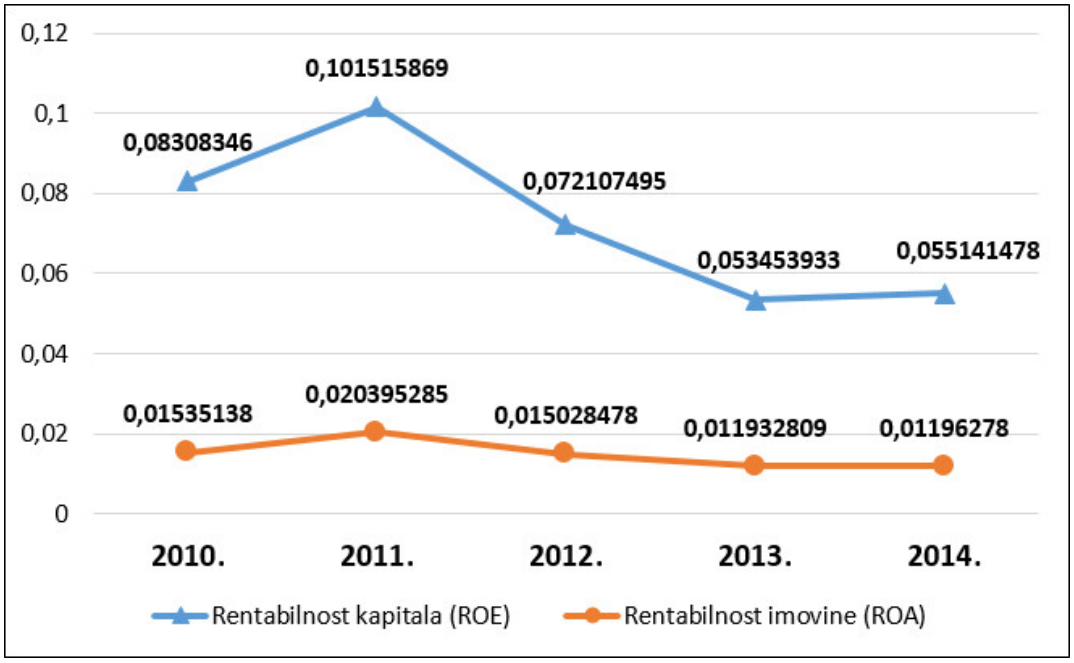
Izvor: Izrada autora

ROA profitabilnost aktive banke koja se mjeri kao odnos dobiti prije oporezivanja i ukupne aktive.

Tablica 15: Izračun pokazatelja rentabilnosti imovine (ROA)

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Dobit prije oporezivanja	1.033.940.195	1.376.295.591	1.028.109.851	782.997.519	824.005.061
Ukupna aktiva	67.351.612.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
Rentabilnost imovine (ROA)	0,01535138	0,020395285	0,015028478	0,011932809	0,0119627795

Izvor: Izrada autora

Grafikon 6 Pokazatelji rentabilnosti

Oba pokazatelja ostvaruju povrat na uloženo odnosno dobit. Iako pokazuju tendeciju pada nakon 2011. Oba pokazatelja su vrlo visoka što je dobro za banku.

4.3.2 Pokazatelji marže i prosječnih kamatnih stopa

Neto kamatna marža je je pokazatelj koji stavlja u odnos razliku između prihoda i rashoda i ukupne aktive. Poželjno je da bude što veći.

Tablica 16: Izračun pokazatelja odnosa neto prihoda od kamata i ukupne aktive

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto prihod od kamata	1.961.815.653	2.268.325.464	2.213.406.773	2.144.986.953	2.123.492.849
Ukupna aktiva	67.351.612.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
Odnos neto prihoda od kamata i ukupne aktive	0,029127968	0,033614251	0,032354651	0,032689402	0,030828545

Izvor: Izrada autora

Sličan prethodnom pokazatelju je pokazatelj marže naknada koji mjeri neto prihod od naknada i ukupnu aktivu.

Tablica 17: Izračun pokazatelja odnosa neto prihoda od provizije i naknada te ukupne aktive

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto prihod od provizija i naknada	510.089.012	510.018.747	506.079.045	539.060.297	591.935.889
Ukupna aktiva	67.351.612.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
Odnos neto prihoda od provizije i naknada te ukupne aktive	0,0075735233	0,007557953	0,00739765	0,008215229	0,008593635

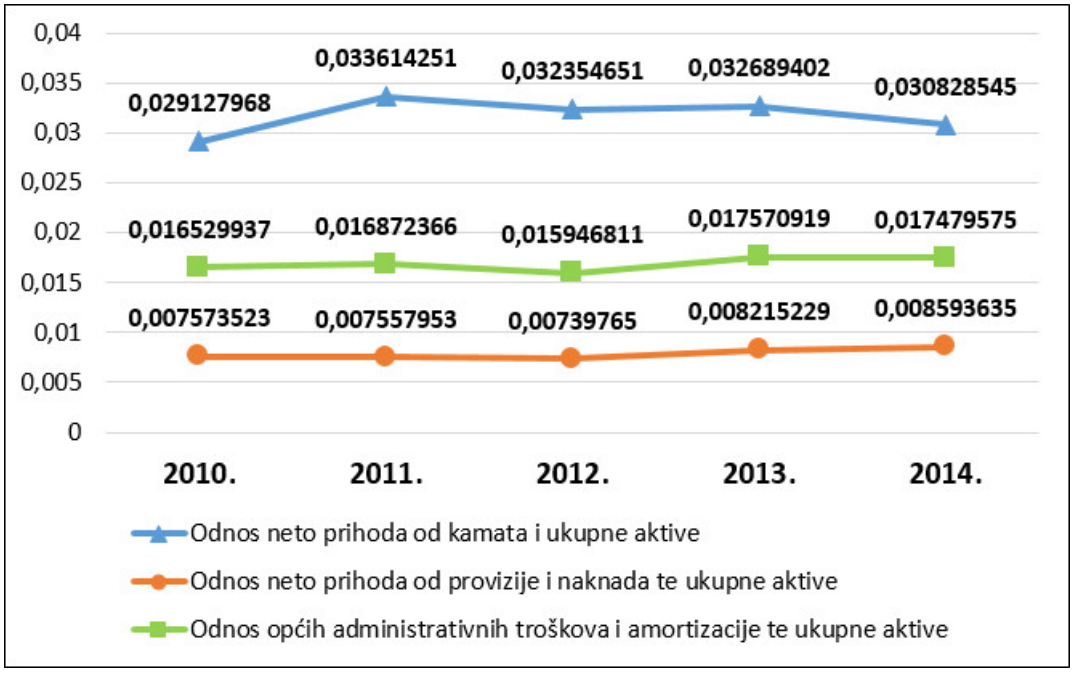
Izvor: Izrada autora

Marža operativnih troškova prikazuje omjer operativnih troškova i ukpne aktive. Zbog profitabilnosti poslovanja dobro je da marža bude što manja.

Tablica 18: Izračun pokazatelja odnosa općih administrativnih troškova i amortizacije te ukupne aktive

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Opći administativni troškovi i amortizacija	1.113.317.884	1.138.565.215	1.090.933.718	1.152.954.462	1.204.005.981
Ukupna aktiva	67.351.612.915	67.481.065.743	68.410.775.902	65.617.197.873	68.880.736.333
Odnos općih administrativnih troškova i amortizacije te ukupne aktive	0,0165299365	0,01687236564	0,0159468111	0,017570919	0,01747957477

Izvor: Izrada autora

Grafikon 7 Pokazatelji marže i prosječnih kamatnih stopa

Pokazatelji marže i prosječnih kamatnih stopa pokazuju koliko se ostvari dobiti ili gubitka iz jedne jedinice imovine. Neznatne su promjene tijekom godina što znači da pokazatelji drže određenu konstantu kroz godine.

4.4. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja mjere uspješnost ulaganja u dionice. Pokazatelji investiranja jednako se utvrđuju za banke i za ostale gospodarske subjetke.

4.4.1 Dobit po dionci (EPS)

Ovaj pokazatelj pokazuje koliko se dobiti ostvari po dionici.

Tablica 19: Izračun pokazatelja dobiti po dionici (EPS)

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto dobit	859.589.264	1.136.335.824	845.559.207	614.685.977	642.906.578
Ukupan broj dionica	19.074.769	19.074.769	19.074.769	19.074.769	19.074.769
Dobit po dionici (EPS)	45,0642031	59,57271745	44,328673495	32,22508105	33,7045538

Izvor: Izrada autora

4.4.2 Dividenda po dionici (DPS)

Dividenda po dionici se računa kao omjer dijela neto dobiti za dividende i broja dionica. Dividenda po dionici se određuje krajem prvog kvartala za prethodnu godinu.

Tablica 20: Izračun pokazatelja dividende po dionici (DPS)

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Dio dobiti za dividende	302.335.089	570.335.593	846.919.744	492.129.040	515.018.763
Ukupan broj dionica	19.074.769	19.074.769	19.074.769	19.074.769	19.074.769
Dividenda po dionici (DPS)	15,85	29,9	44,4	25,8	27

Izvor: Izrada autora

4.4.3 Ukupna rentabilnost dionice

Pokazatelji rentablnosti su najvažniji pokazatelji investiranja. Ukupna rentabilnost stavlja u omjer dobit po dionici i tržišnu cijenu dionice.

Tablica 21: Izračun pokazatelja ukupne rentabilnosti dionice

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Dobit po dionici (EPS)	45,0642031	59,57271745	44,328673495	32,22508105	33,7045538
Tržišna cijena dionice (PPS)	565	475	510	435	549
Ukupna rentabilnost dionice	0,079759652	0,125416247	0,0869189676	0,074080646	0,06139263

Izvor: Izrada autora

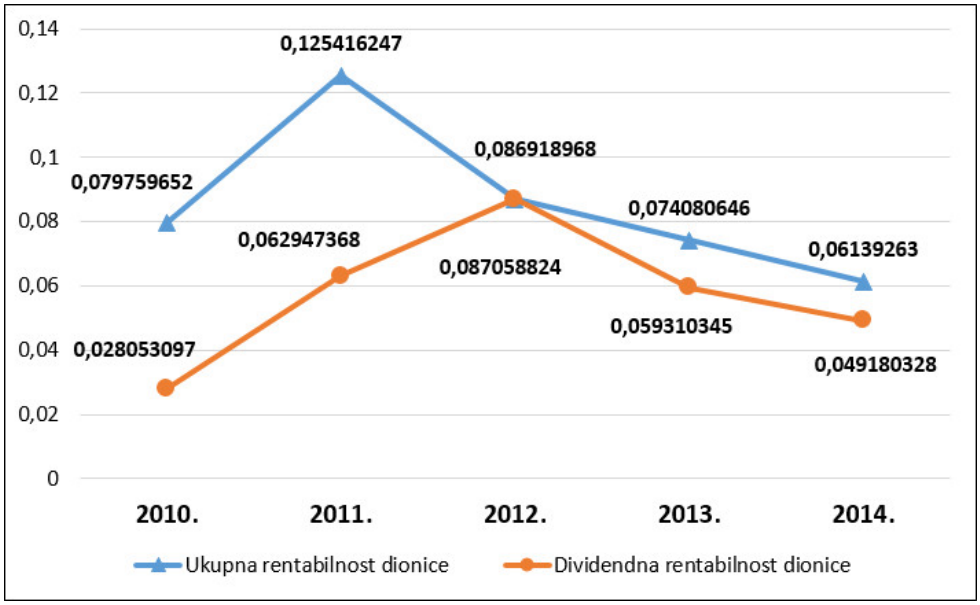
4.4.4 Dividendna rentabilnost dionice

Slično je prethodnom pokazatelju, mjeri odnos dividende po dionici i tržišne vrijednosti dividende.

Tablica 22: Izračun pokazatelja dividendne rentabilnosti dionice

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Dividenda po dionici (DPS)	15,85	29,9	44,4	25,8	27
Tržišna cijena dionice (PPS)	565	475	510	435	549
Dividendna rentabilnost dionice	0,028053097	0,062947368	0,087058824	0,059310345	0,049180328

Izvor: Izrada autora

Grafikon 8 Pokazatelji ukupne i dividendne rentabilnosti dionice

U pravilu, ukupna rentabilnost će biti veća od dividendne rentabilnosti, kao što i sami graf pokazuje. Dividendna rentabilnost je veća u 2012. godine od ukupne rentabilnosti dionice zbog toga što su se dividende isplaćivale iz zadržane dobiti kumulirane iz prethodnih razdoblja. Ovi pokazatelji najviše će zanimati dioničare banke i smatraju se najznačajnijim pokazateljima investiranja.

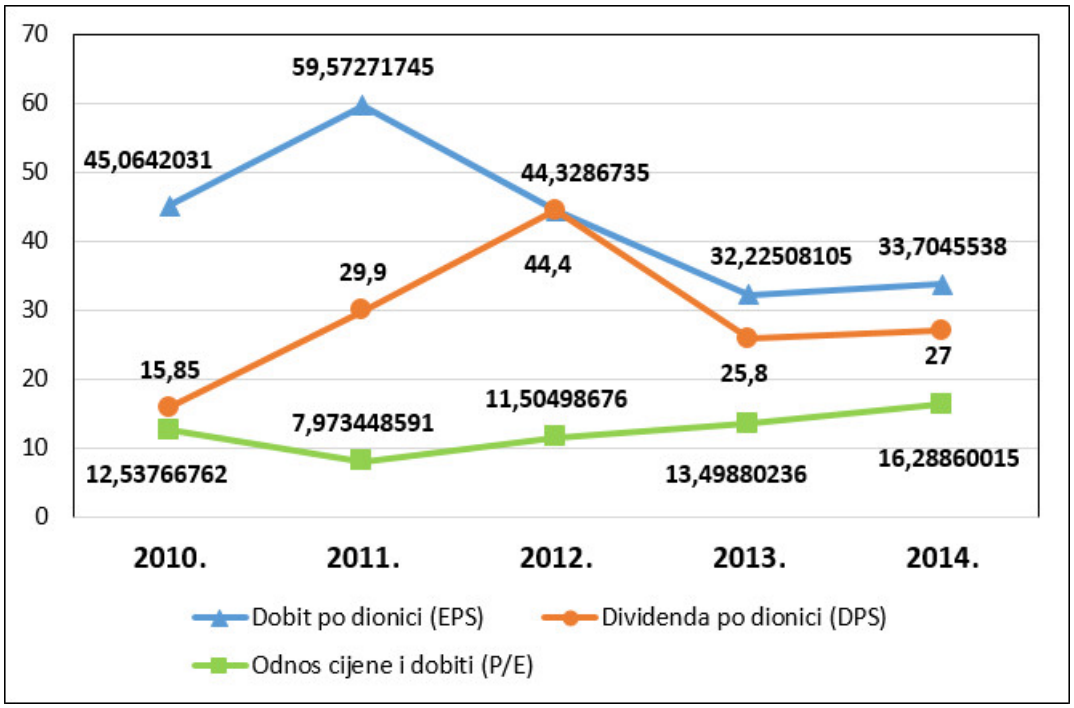
4.4.5 Odnos cijene i dobiti – zarade (P/E)

Pokazuje odnos tržišne cijene dionice i dobiti po dionici.

Tablica 23: Izračun pokazatelja odnosa cijene i dobiti (P/E)

OPIS	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Tržišna cijena dionice	565	475	510	435	549
Dobit po dionici (EPS)	45,0642031	59,57271745	44,328673495	32,22508105	33,7045538
Odnos cijene i dobiti (P/E)	12,53766762	7,973448591	11,50498676	13,49880236	16,28860015

Izvor: Izrada autora

Grafikon 9 Pokazatelji investiranja

Dobit po dionici i dividenda po dionici pokazuju koliko se novčanih jedinica ostvari po jednoj dionici. U našem slučaju, najveća dobit po dionici ostvarena je u 2011. godini, dok je najveća dividenda po dionici ostvarena u 2012. godini.

Smanjenje pokazatelja odnosa cijene i dobiti po dionici (P/E) ukazuje na povećanje tržišne cijene dionice i dobiti po dionici što se vidi iz grafa (plava i zelena linija).

5. ANALIZA POSLOVANJA PBZ d.d. U RAZDOBLJU OD 2010. DO 2014. GODINE

Analiza financijskih izvještaja je prvenstveno orjentirana na vrijednosne ili novčane podatke i informacije. Analiza financijskih izvještaja još se naziva i financijska analiza zbog toga što je usmjerena na kvantitatvne financijske informacije. Postoje tri aktivnosti koje određuju postanak i razvoj analize financijskih izvještaja:

- Financijsko upravljanje
- Upravljačko računovodstvo
- Financijsko računovodstvo

Analiza financijskih izvještaja teži ka pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su sigurnost i uspješnost poslovanja.

Prilikom sastavljanja izvješća o obavljenoj analizi financijskih izvještaja ne treba težiti pretjeranoj preciznosti jer za to je potrebno puno vremena. Najvažnije je da informacija bude pravovremeno dostavljena korisniku jer kao takva ima visoku vrijednost. Nepravovremena informacija iako je precizna, nema nikakvo značenje za korisnika i kao takva ostaje neupotrebljiva. Analitički postupci koji se provode u analizi financijskih izvještaja su:

- Komparativni financijski izvještaji – omogućuju sagledavanje promjena u toku vremenakroz više obračunskih razdoblja
- Sagledavanje promjena pomoću serije indeksa
- Strukturni financijski izvještaji
- Analiza pomoću pokazatelja
- Specijalizirane analize – predviđanje toka gotovine, analiza točke pokrića, izvještaj o promjenama bruto profita

Najvažniji zadatak analize financijskih izvještaja je prepoznati dobre osobine poduzeća da bi se mogle iskoristiti, ali isto tako važno je prepoznati i slabosti poduzeća kako bi se poduzele određene korekcije. Da bi se osigurala financijska stabilnost poduzeće mora planirati svoje buduće financijske uvjete koji počinju upravo ovom analizom.

Za informacije koje potječu iz analize zainteresirani su:

- Kreditori
- Vlasnici

- Menadžeri
- Revizori
- Ostali korisnici

Kreditorima su bitne informacije o likvidnosti poduzeća, investitorima su najzanimljivije informacije o zaduženosti poduzeća, dok su vlasnici zainteresirani za dugoročnu profitabilnost i sigurnost, a revizori za ispravnost financijskih izvještaja. Temeljni instrumenti i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja jesu:

1. komparativni financijski izvještaji
2. strukturni financijski izvještaji
3. analiza pomoću pokazatelja

Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize, odnosno omogućuju sagledavanje promjena u toku vremena kroz više obračunskih razdoblja. Iz toga proizlazi da moramo raspolagati s podacima za minimalno dvije godine. Najčešće se jedna godina uzima kao baza, a ostale se razmatraju u odnosu na nju.

Kroz horizontalnu analizu uočava se tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Ključna varijabla u horizontalnoj analizi je vrijeme budući da se usporedbom elemenata financijskih izvještaja, iskazanih u novčanim jedinicama, između dva ili više razdoblja donosi zaključak o kretanju pojave kroz promatrano razdoblje na osnovu čega je moguće utvrditi problematična područja poslovanja.

U **strukturnim financijskim izvještajima** elementi financijskih izvještaja izraženi su u postocima. Strukturni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize.

Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje elemenata financijskih izvještaja tijekom jedne godine. Uobičajeno se kod bilance ukupna aktiva i pasiva izjednačuju sa 100 te se izračunavaju udjeli pojedinih elemenata koji sačinjavaju aktivu i pasivu. Kod izvještaja o dobiti obično se neto prodaja ili ukupni prihodi izjednačavaju sa 100. Strukturni financijski izvještaji se razmatraju u kontekstu raščlanjivanja, dok je kod komparativnih financijskih izvještaja razmatranje moguće u kontekstu uspoređivanja.

Pokazatelji financijske analize su racionalni, odnosni brojevi, tj. financijski indeksi koji stavljajući u odnos određene veličine prikazuju uspješnost poslovanja poduzeća.

Najveći dio podataka koji se koristi za izračunavanje pokazatelja nalazi se u temeljnim financijskim izvještajima – bilanci, računu dobiti i gubitka, te izvješću o novčanim tokovima.

5.1. Opći pojmovi PBZ d.d.[24]

Privredna banka Zagreb d. d. u samom je vrhu hrvatskog bankarstva s dugim kontinuitetom bankarskog poslovanja. Osnovana je 1966. godine.

U svim etapama svoje povijesti Privredna banka Zagreb bila je nositelj najvećih investicijskih programa u razvoju turizma, poljoprivrede, industrijalizacije, brodogradnje, elektrifikacije i cestogradnje, te je postala sinonimom za gospodarsku vitalnost, kontinuitet i identitet Hrvatske.

U prosincu 1999. godine uspješno je završena privatizacija Privredne banke Zagreb d.d. Bivša Banca Commerciale Italiana (BCI) je kupnjom 66,3% dionica Privredne banke Zagreb d.d. postala novi većinski dioničar, a Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka zadržala je udjel od 25% uz dvije dionice.

Banca Commerciale Italiana je postala dijelom grupacije Gruppo Intesa, vodeće talijanske financijske grupacije, koja se ubraja medu deset najvećih europskih bankarskih grupa.

U siječnju 2007. godine spajanjem Bance Intesa i Sanpaolo IMI, Privredna banka Zagreb postaje članica grupe Intesa Sanpaolo.

Privredna banka Zagreb d.d. i dalje je svojom poslovnom strategijom usmjerena na suvremene oblike bankarskog poslovanja i nove proizvode, potvrđujuci time imidž dinamične i moderne europske banke koja slijedi zahtjeve tržišta i svojih klijenata.

U lipnju 2015. Intesa Sanpaolo povećava svoj većinski udjel u temeljnom kapitalu PBZ-a na 97,47%.

Privredna banka Zagreb od svog osnutka pozicionirana je u samom vrhu hrvatskog bankarstva. Nagrađena je nizom prestižnih međunarodnih, ali i domaćih nagrada za kvalitetu poslovanja.

S 221 poslovnicom i ispostavom Privredna banka Zagreb pokriva cjelokupni teritorij Hrvatske.

Vizija banke: Biti kompanija koja je uzor i centar izvrsnosti u stvaranju novih vrijednosti, pružanju visoke kvalitete svojim klijentima, dioničarima i djelatnicima.

Misija banke: Koristiti sve raspoložive izvore za napredak poslovanja u svim djelovima, od ljudskog kapitala, tehnologije do poslovnih procesa.

Temeljni kapital banke iznosi 1.907.476.900,00 kuna, podijeljen je na 19.074.769 dionica svaka nominalne vrijednosti od 100,00 kuna po dionici.

[24] www.pbz.hr

NAGRADE[25]:

Euromoney je za 2001., 2002., 2004., 2005., 2007., 2008., 2009., 2013., 2014. i 2015. Godinu dodjlio Privrednoj banci Zagreb nagradu The Euromoney Awards for excellence za najbolju banku u Hrvatskoj.

Američki financijski magazin „Global Finance“ tijekom 2003., 2004., 2005., 2006., 2007., 2008., 2009., 2010. i 2011. godine proglasio među najboljima za prethodno navedene godine od banaka Srednje i Istočne Europe te Srednje Azije.

Central European proglasio je 1999. Godine Privrednu banku Zagreb bankom desetljeća u Hrvatskoj.

Časopis „The Banker“ dodijelio je Privrednoj banci Zagreb nagradu za najbolju banku u Hrvaskoj za 2005. i 2011. godinu.

Zlatna dionica – nagrada za tržišnu kapitalizaciju i investicijske fondove te za najbolju financijsku dionicu dodijeljena je Privrednoj banci Zagreb tijekom 2003., 2004., 2005. i 2006. godine za prethodne poslovne godine.

Zlatna kuna – nagrada za najuspješniju banku u RH za 2004., 2005. i 2010. godinu.

STP Excellence Awards – PBZ već nekoliko godina dobiva Straight-Trough Processing (STP) Excelence Awards tj. nagrade za izvrsnost u obradi platno prometnih naloga koje šalje u inozemstvo. Priznanje ovog tipa 2007. godine Privrednoj banci Zagreb dodijelile se Deutsche Bank i Dresden Bank.

5.2. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnjih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka te promjena tih svota tokom vremena.

Za izračunavanje promjena u pozicijama financijskih izvještaja i njihovo uspoređivanje može se odabrati bazna godina, a ostale godine se uspoređuju s njom na temelju izračuna baznih indeksa.

Najveći problemi horizontalne analize su: inflacija, promjene obračunskog sustava kod izrade i predočenja izvještaja, promjene u politici bilanciranja. U takvim slučajevima se izvještaji, prije uspoređivanja moraju uskladiti.

U našem slučaju provedena je horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka.

[25] www.pbz.hr

Godina 2010. označena je kao bazna i u odnosu na nju prikazane su promjene po ostalim godinama.

Gotovina i depoziti kod HNB-a su se u 2011. godini smanjili u donosu na bazu za 3 postotna poena, dok su se u u 2014. godini gotovina i depoziti povećali za 11 postotnih poena u odnusu na baznu 2010. godinu.

Ukupna imovina bilježi porast od dva postotna poena u 2012. i 2014. u odnosu na baznu 2010. godinu, dok je u 2013. zabilježen pad od 3 postotna poena u odnosu na bazu.

Ukupne obveze su narednih godina bilježile pad osim u 2014. kada se nisu znatno mijenjale u odnosu na baznu godinu. Smanjenje obveza imalo je za posljedicu povećanje ukupnog kapitala.

Ukupni kapital bilježi konstantan porast u odnosu na bazu. Najveći porast zabilježen je u 2012. i 2014. Kada je bio veći u odnosu na 13 postotnih poena u odnosu na bazu.

Tablica 24: Horizontalna analiza bilance PBZ d.d.

BILANCA						
stanje na dan		**31.12.2010.-31.12.2014**		**u kunama**		
Naziv pozicije	**AOP oznaka**	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**
IMOVINA						
1. GOTOVINA I DEPOZITI KOD HNB-a (002+003)	**1**	100%	97%	93%	94%	111%
1.1.Gotovina	**2**	100%	115%	130%	130%	126%
1.2.Depoziti kod HNB-a	**3**	100%	95%	89%	89%	110%
2. DEPOZITI KOD BANKARSKIH INSTITUCIJA	**4**	100%	91%	94%	73%	93%
3. TREZORSKI ZAPISI MF-a I BLAGAJNIČKI ZAPISI HNB-a	**5**	100%	86%	145%	175%	243%
4. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE RADI TRGOVANJA	**6**	100%	88%	60%	52%	258%
5. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU	**7**	100%	24%	10%	13%	15%
6. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE DO DOSPIJEĆA	**8**	100%	32%	0%	0%	0%
7. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJIMA SE AKTIVNO NE TRGUJE, A VREDNUJU SE PREMA FER VRIJEDNOSTI KROZ RDG	**9**	100%	100%	100%	36%	28%

8. DERIVATNA FINANCIJSKA IMOVINA	**10**	100%	483%	185%	286%	101%
9. KREDITI FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA	**11**	100%	107%	90%	79%	26%
10. KREDITI OSTALIM KOMITENTIMA	**12**	100%	105%	105%	101%	100%
11. ULAGANJA U PODRUŽNICE, PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE POTHVATE	**13**	100%	99%	60%	55%	55%
12. PREUZETA IMOVINA	**14**	100%	114%	172%	295%	306%
13. MATERIJALNA IMOVINA (MINUS AMORTIZACIJA)	**15**	100%	87%	89%	92%	90%
14. KAMATE, NAKNADE I OSTALA IMOVINA	**16**	100%	110%	118%	99%	94%
A) UKUPNO IMOVINA (001+004 do 016)	**17**	100%	100%	102%	97%	102%
OBVEZE						
1. KREDITI OD FINANCIJSKIH INSTITUCIJA (019+020)	**18**	100%	95%	94%	67%	54%
1.1. Kratkoročni krediti	**19**	100%	74%	54%	24%	3%
1.2. Dugoročni krediti	**20**	100%	100%	104%	79%	67%
2. DEPOZITI (AOP 022 do 024)	**21**	100%	99%	101%	100%	109%
2.1. Depoziti na žiroračunima i tekućim računima	**22**	100%	109%	110%	122%	156%
2.2. Štedni depoziti	**23**	100%	94%	113%	104%	117%
2.3. Oročeni depoziti	**24**	100%	98%	96%	94%	96%
3. OSTALI KREDITI (026+027)	**25**	0%	0%	0%	0%	0%
3.1. Kratkoročni krediti	**26**	0%	0%	0%	0%	0%
3.2. Dugoročni krediti	**27**	0%	0%	0%	0%	0%
4. DERIVATNE FINANCIJSKE OBVEZE I OSTALE FINANCIJSKE OBVEZE KOJIMA SE TRGUJE	**28**	100%	10%	4%	5%	1%

5. IZDANI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI (030+031)	**29**	0%	0%	0%	0%	0%
5.1. Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	**30**	0%	0%	0%	0%	0%
5.2. Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	**31**	0%	0%	0%	0%	0%
6. IZDANI PODREĐENI INSTRUMENTI	**32**	0%	0%	0%	0%	0%
7. IZDANI HIBRIDNI INSTRUMENTI	**33**	0%	0%	0%	0%	0%
8. KAMATE, NAKNADE I OSTALE OBVEZE	**34**	100%	109%	101%	100%	111%
B) UKUPNO OBVEZE (018+021+025+028+029+032+033+034)	**35**	100%	99%	99%	95%	100%
KAPITAL						
1. DIONIČKI KAPITAL	**36**	100%	100%	100%	100%	100%
2. DOBIT (GUBITAK) TEKUĆE GODINE	**37**	100%	132%	98%	72%	75%
3. ZADRŽANA DOBIT (GUBITAK)	**38**	100%	110%	124%	124%	126%
4. ZAKONSKE REZERVE	**39**	100%	100%	104%	104%	104%
5. STATUTARNE I OSTALE KAPITALNE REZERVE	**40**	100%	100%	100%	100%	100%
6. NEREALIZIRANI DOBITAK (GUBITAK) S OSNOVE VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU	**41**	100%	47%	34%	24%	-107%
7. REZERVE PROIZAŠLE IZ TRANSAKCIJA ZAŠTITE	**42**	0%	0%	0%	0%	0%
C) UKUPNO KAPITAL (036 do 042)	**43**	100%	108%	113%	111%	113%
D) UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (035+043)	**44**	100%	100%	102%	97%	102%
DODATAK BILANCI (popunjavju banke koje sastavljaju konsolidirani godišnji financijski izvještaj)						
1. UKUPNO KAPITAL	**45**					
2. Kapital raspoloživ dioničarima matičnog društva	**46**					

3. Manjinski udjel (045-046)	**47**					

Izvor: Izrada autora

Ukupni prihodi su se povećali za 5 postotnih poena u 2011. u odnosu a bazu, dok su u zadnjoj godini imali najveći pad od osam postotnih poena u odnosu na bazu.

Ukupni rashodi su se smanjili u 2011. I 2014. u odnosu na bazu za 4 postotna poena, dok su se u 2012. odnosno 2013. povećali za 5 odnosno 6 postotnih poena odnosu na baznu 2010. godinu.

Dobit prije oporezivanja znatno je porasla u 2011. godini, za čak 33 postotna poena se povećala u odnosu na bazu, dok se u ostalim razdobljima smanjivala, a najveće smanjenje doživjela je 2013. od 24 postotna poena u odnosu na bazu.

Neto dobit je također u 2011. bila najizraženia u odnosu na bazu kada je porasla za 32 postotna poena, najveći pad bilježi također 2013. od 28 postotnih poena u odnosu na bazu.

Tablica 25: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka PBZ d.d.

RAČUN DOBITI I GUBITKA						
za razdoblje od		**01.01.2010. do 31.12.2014.**		**u kunama**		
Naziv pozicije	**AOP Oznaka**	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**
UKUPNI PRIHODI	**1**	100%	105%	104%	99%	92%
Kamatni prihodi	**2**	100%	105%	104%	97%	91%
Prihodi od provizija i naknada	**3**	100%	100%	100%	110%	113%
Ostali nekamatni prihodi	**4**	100%	180%	149%	902%	190%
Financijski prihodi	**5**	100%	25%	10%	5%	91%
Prihodi od ulaganja u podružnice i ostala vlasnička ulaganja	**6**	100%	109%	87%	17%	9%
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	**7**	100%	108%	145%	91%	115%
UKUPNI RASHODI	**8**	100%	96%	105%	106%	96%
Kamatni troškovi	**9**	100%	91%	91%	80%	68%
Troškovi provizija i naknada	**10**	100%	102%	105%	129%	102%

Ostali nekamatni troškovi	**11**	100%	110%	123%	129%	132%
Financijski troškovi	**12**	100%	8%	245%	20%	45%
Opći administrativni troškovi i amortizacija	**13**	100%	102%	98%	104%	108%
Troškovi vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke	**14**	100%	91%	155%	200%	148%
DOBIT / GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	**15**	100%	133%	99%	76%	80%
Porez na dobit	**16**	100%	138%	105%	97%	104%
DOBIT / GUBITAK TEKUĆE GODINE	**17**	100%	132%	98%	72%	75%

Izvor: Izrada autora

5.3. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza pokazuje pototni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj. Iz usporednih izvještaja za vertikalnu analizu bilančnih pozicija može se uočiti kako se kreću odnosi među pozicijama tijekom vremena. Vertikalna analiza bilance pokazuje udio pojedinih stavki aktive u ukupnoj imovini, te pojedinih stavki obveza i kapitala u ukupnoj pasivi. Udio gotovine i depozita u 2010. godini iznosi 13,96 % u odnosu na ukupnu imovinu. Najveći udio gotovine i depozita kod HNB-a je u 2014. koja iznosi 15,21% u odnosu na ukupnu aktivu.

Depoziti kod bankarskih institucija najveći si u 2010. gdje iznose 9,74% ukupne imovine, a najmanji su u 2013. kada su iznosili 7,33 % u ukupnoj imovini. Najveći udio u ukupnoj imovini propada kretitima ostalim komitentima i to najviše u 2011. kada iznose 78,76% udjela u ukupnoj imovini. Najmanji udio bilježe u 2014. kada su izosili 64,33% u ukupnoj imovini.

Što se tiče pasive i kredita od financijskih institucija, najveći udio u ukupnoj pasivi zabilježen je u 2010-toj godini i iznosio je 12,48%, a najmanji u 2014. Od 6,58%. Zabilježena je tendencija je konstantnog pada od 2010. na 2014. godinu. Depoziti su najniži u 2012. kada su iznosili 69,62% u ukupnoj pasivi dok su najveću udio imali u 2014. kada su iznosili 74,64%.

Udio ukupnih obveza u odnosu na ukupnu pasivu se konstantno smanjuje što znači da će banka imati više udjela u ukupnog kapitala u ukupnoj imovini, a samim time i više novca na raspolaganju za pokrivanje svojih troškova.

Tablica 26: Vertikalna analiza bilance PBZ d.d.

BILANCA											
stanje na dan		31.12.2010.-31.12.2014						u kunama			
Naziv pozicije	AOP Oznaka	2010.	%	2011.	%	2012.	%	2013.	%	2014.	%
IMOVINA											
1. GOTOVINA I DEPOZITI KOD HNB-a (002+003)	1	9.400.077.456	13,96	9.120.671.918	13,52	8.764.651.078	12,81	8.833.018.735	13,46	10.473.379.467	15,21
1.1.Gotovina	2	1.078.468.628	1,60	1.244.171.723	1,84	1.398.167.455	2,04	1.404.276.842	2,14	1.354.654.975	1,97
1.2.Depoziti kod HNB-a	3	8.321.608.828	12,36	7.876.500.195	11,67	7.366.483.623	10,77	7.428.741.893	11,32	9.118.724.492	13,24
2. DEPOZITI KOD BANKARSKIH INSTITUCIJA	4	6.563.375.535	9,74	5.984.111.825	8,87	6.166.500.133	9,01	4.811.802.170	7,33	6.078.321.904	8,82
3. TREZORSKI ZAPISI MF-a I BLAGAJNIČKI ZAPISI HNB-a	5	2.360.034.899	3,50	2.037.873.798	3,02	3.423.621.549	5,00	4.127.318.257	6,29	5.741.723.593	8,34
4. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE RADI TRGOVANJA	6	30.393.864	0,05	26.874.073	0,04	18.153.552	0,03	15.944.517	0,02	78.501.080	0,11
5. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU	7	788.478.979	1,17	186.207.153	0,28	80.748.857	0,12	101.595.573	0,15	115.978.435	0,17
6. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE DO DOSPIJEĆA	8	370.779.304	0,55	120.396.334	0,18	0	0	0	0	0	0
7. VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJIMA SE AKTIVNO NE TRGUJE, A VREDNUJU SE PREMA FER VRIJEDNOSTI KROZ RDG	9	380.413.726	0,56	380.238.927	0,56	380.038.454	0,56	138.773.361	0,21	106.097.412	0,15
8. DERIVATNA FINANCIJSKA IMOVINA	10	2.365.269	0,00	11.428.930	0,02	4.372.614	0,01	6.754.326	0,01	2.394.482	0,00
9. KREDITI FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA	11	1.245.715.534	1,85	1.330.448.152	1,97	1.125.491.132	1,65	978.333.903	1,49	324.459.230	0,47
10. KREDITI OSTALIM KOMITENTIMA	12	44.300.280.747	65,77	46.402.408.244	68,76	46.632.580.272	68,17	44.900.420.964	68,43	44.309.722.244	64,33
11. ULAGANJA U PODRUŽNICE,	13	391.556.021	0,58	388.255.817	0,58	233.936.185	0,34	214.711.500	0,33	214.711.500	0,31

PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE POTHVATE											
12. PREUZETA IMOVINA	**14**	21.281.925	0,03	24.289.043	0,04	36.532.529	0,05	62.697.468	0,10	65.134.166	0,09
13. MATERIJALNA IMOVINA (MINUS AMORTIZACIJA)	**15**	782.977.064	1,16	682.892.587	1,01	700.347.939	1,02	717.153.722	1,09	701.518.904	1,02
14. KAMATE, NAKNADE I OSTALA IMOVINA	**16**	713.891.592	1,06	784.968.942	1,16	843.801.608	1,23	708.673.377	1,08	668.793.916	0,97
A) UKUPNO IMOVINA (001+004 do 016)	**17**	67.351.621.915	100,00	67.481.065.743	100,00	68.410.775.902	100,00	65.617.197.873	100,00	68.880.736.333	100,00
OBVEZE											
1. KREDITI OD FINANCIJSKIH INSTITUCIJA (019+020)	**18**	8.404.643.228	12,48	7.956.561.644	11,79	7.894.565.045	11,54	5.665.951.789	8,63	4.533.222.691	6,58
1.1. Kratkoročni krediti	**19**	1.745.833.975	2,59	1.297.946.918	1,92	950.512.382	1,39	422.619.605	0,64	49.224.171	0,07
1.2. Dugoročni krediti	**20**	6.658.809.253	9,89	6.658.614.726	9,87	6.944.052.663	10,15	5.243.332.184	7,99	4.483.998.520	6,51
2. DEPOZITI (AOP 022 do 024)	**21**	47.367.495.666	70,33	47.074.293.124	69,76	47.625.252.083	69,62	47.294.595.672	72,08	51.411.637.265	74,64
2.1. Depoziti na žiroračunima i tekućim računima	**22**	7.659.099.154	11,37	8.350.849.249	12,38	8.412.538.161	12,30	9.363.331.426	14,27	11.946.444.159	17,34
2.2. Štedni depoziti	**23**	6.423.791.644	9,54	6.050.027.973	8,97	7.290.928.280	10,66	6.711.581.509	10,23	7.541.503.186	10,95
2.3. Oročeni depoziti	**24**	33.284.604.868	49,42	32.673.415.902	48,42	31.921.785.642	46,66	31.219.682.737	47,58	31.923.689.920	46,35
3. OSTALI KREDITI (026+027)	**25**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1. Kratkoročni krediti	**26**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Dugoročni krediti	**27**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. DERIVATNE FINANCIJSKE OBVEZE I OSTALE FINANCIJSKE OBVEZE KOJIMA SE TRGUJE	**28**	86.498.067	0,13	8.922.982	0,01	3.625.091	0,01	4.698.320	0,01	527.006	0,00
5. IZDANI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI (030+031)	**29**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1. Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	**30**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2. Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	**31**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. IZDANI PODREĐENI INSTRUMENTI	**32**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. IZDANI HIBRIDNI INSTRUMENTI	**33**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. KAMATE, NAKNADE I OSTALE OBVEZE	**34**	1.146.891.290	1,70	1.247.611.179	1,85	1.160.963.032	1,70	1.152.592.977	1,76	1.276.130.235	1,85
B) UKUPNO OBVEZE (018+021+025+028+029+032+033+034)	**35**	57.005.528.251	84,64	56.287.388.929	83,41	56.684.405.250	82,86	54.117.838.758	82,48	57.221.517.197	83,07

KAPITAL											
1. DIONIČKI KAPITAL	**36**	1.907.476.900	2,83	1.907.476.900	2,83	1.907.476.900	2,79	1.907.476.900	2,91	1.907.476.900	2,77
2. DOBIT (GUBITAK) TEKUĆE GODINE	**37**	859.589.264	1,28	1.136.335.824	1,68	845.559.207	1,24	614.685.977	0,94	642.906.578	0,93
3. ZADRŽANA DOBIT (GUBITAK)	**38**	5.808.850.016	8,62	6.367.129.280	9,44	7.179.955.536	10,50	7.181.466.480	10,94	7.312.366.158	10,62
4. ZAKONSKE REZERVE	**39**	129.554.918	0,19	129.554.918	0,19	134.127.499	0,20	134.127.499	0,20	134.127.499	0,19
5. STATUTARNE I OSTALE KAPITALNE REZERVE	**40**	1.664.328.750	2,47	1.664.328.750	2,47	1.667.325.009	2,44	1.667.325.010	2,54	1.660.650.832	2,41
6. NEREALIZIRANI DOBITAK (GUBITAK) S OSNOVE VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU	**41**	-23.706.184	0,04	-11.148.858	0,02	-8.073.499	0,01	-5.722.751	0,01	1.691.168	0,00
7. REZERVE PROIZAŠLE IZ TRANSAKCIJA ZAŠTITE	**42**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C) UKUPNO KAPITAL (036 do 042)	**43**	10.346.093.664	15,36	11.193.676.814	16,59	11.726.370.652	17,14	11.499.359.115	17,52	11.659.219.136	16,93
D) UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (035+043)	**44**	67.351.612.915	100,00	67.481.065.743	100,00	68.410.775.902	100,00	65.617.197.873	100,00	68.880.736.333	100,00
DODATAK BILANCI (popunjavju banke koje sastavljaju konsolidirani godišnji financijski izvještaj)											
1. UKUPNO KAPITAL	**45**										
2. Kapital raspoloživ dioničarima matičnog društva	**46**										
3. Manjinski udjel (045-046)	**47**	0		0		0		0		0	

Izvor: Izrada autora

Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka napravljena je uspoređujući sve stavke s ukupnim prihodima kao najvećom stavkom. Najveće prihode banka ostvaruje u od kamatnih prihoda. Najveći kamatni prihodi u odnosu na ukupne prihode ostvareni su 2011. i iznosili su 78,37%, a njmanji 2013. 76,06%. Nako kamatnih prihoda banka značajne prihode ostvaruje preko povizija i naknada. Najmanji nudio ostvarila je 2011. od 13,59% u ukupnim prihodima, a najveći u 2014. od 17,40%. Ostali prihodi su znatno manji od ova dva gore navedena.

Ukupni rashodi su u 2011. Iznosili 70,03% ukupnih prihoda i te godine su bili najmanji, dok su najveći bili 2013. kada su iznosili 82,02% ukupnih prihoda. Najveći bankovni trškovi su troškovi kamata. Oni su u odnosu na ukupne prihode najveći bili u 2010-toj godini u kojoj su iznosili 33,39% ukupnih prihoda, a najmanji su zabilježeni u 2014. 24,52%. Opći

administrativni troškovi su najveći troškovi banke nakon kamatnih troškova, dok ostali troškovi nisu u tako visokom postotku kao prethodna dva navedena. Najmanji administrativni troškovi su zabilježeni u 2012. 24% ukupnih prihoda, a najveći u 2014. 29,69% ukupnih prihoda. Dobit prije oporezivanja u odnosu na ukupne prihode u 2010. Iznosila je 23,55% i to je ajveći postotak ostvaren u promatranm razdobljima, dok je najmanji bio u 2013. Od 17,98%. Najveća neto dobit odnosu na ukupne prihode ostvarena je u 2011-toj od 24,75%, a najmanja u 2013-toj godini te je iznosila 14,11%.

Tablica 27: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka PBZ d.d.

RAČUN DOBITI I GUBITKA											
za razdoblje od		01.01.2010. do 31.12.2014.						u kunama			
Naziv pozicije	AOP Oznaka	2010.	%	2011.	%	2012.	%	2013.	%	2014.	%
UKUPNI PRIHODI	**1**	4.390.093.541	100,00	4.591.645.735	100,00	4.546.473.270	100,00	4.355.457.193	100,00	4.054.930.038	100,00
Kamatni prihodi	**2**	3.427.523.368	78,07	3.598.609.040	78,37	3.550.349.288	78,09	3.312.622.408	76,06	3.117.642.352	76,89
Prihodi od provizija i naknada	**3**	621.808.086	14,16	623.807.553	13,59	623.316.688	13,71	683.311.561	15,69	705.482.815	17,40
Ostali nekamatni prihodi	**4**	23.175.159	0,53	41.628.028	0,91	34.570.313	0,76	209.075.242	4,80	44.099.673	1,09
Financijski prihodi	**5**	20.571.928	0,47	5.096.037	0,11	1.986.225	0,04	1.019.906	0,02	18.689.636	0,46
Prihodi od ulaganja u podružnice i ostala vlasnička ulaganja	**6**	163.796.908	3,73	179.146.196	3,90	142.998.911	3,15	28.260.038	0,65	15.331.000	0,38
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	**7**	133.218.092	3,03	143.358.881	3,12	193.251.845	4,25	121.168.038	2,78	153.684.562	3,79
UKUPNI RASHODI	**8**	3.356.153.346	76,45	3.215.350.144	70,03	3.518.363.271	77,39	3.572.459.674	82,02	3.230.924.977	79,68
Kamatni troškovi	**9**	1.465.707.715	33,39	1.330.283.576	28,97	1.336.942.515	29,41	1.167.635.455	26,81	994.149.503	24,52
Troškovi provizija i naknada	**10**	111.719.074	2,54	113.788.806	2,48	117.237.643	2,58 -	144.251.264	3,31	113.546.926	2,80
Ostali nekamatni troškovi	**11**	253.933.902	5,78	278.238.308	6,06	313.208.898	6,89	327.863.529	7,53	334.031.238	8,24
Financijski troškovi	**12**	23.365.812	0,53	1.788.279	0,04	57.151.866	1,26	4.788.054	0,11	10.489.124	0,26
Opći administrativni troškovi i amortizacija	**13**	1.113.317.884	25,36	1.138.565.215	24,80	1.090.933.718	24,00	1.152.954.462	26,47	1.204.005.981	29,69
Troškovi vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke	**14**	388.108.959	8,84	352.685.960	7,68	602.888.631	13,26	774.966.910	17,79	574.702.205	14,17

DOBIT / GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	**15**	1.033.940.195	23,55	1.376.295.591	29,97	1.028.109.851	22,61	782.997.519	17,98	824.005.061	20,32
Porez na dobit	**16**	174.350.931	3,97	239.959.767	5,23	182.550.644	4,02	168.311.542	3,86	181.098.483	4,47
DOBIT / GUBITAK TEKUĆE GODINE	**17**	859.589.264	19,58	1.136.335.824	24,75	845.559.207	18,60	614.685.977	14,11	642.906.578	15,85

Izvor: Izrada autora

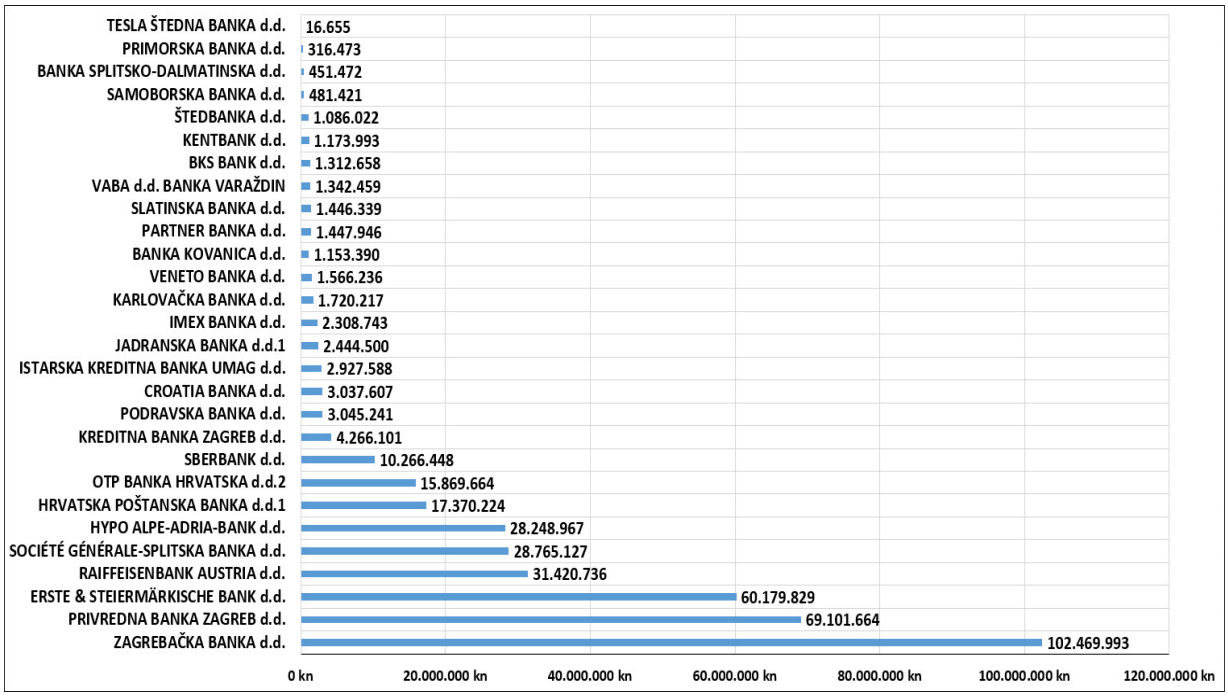
5.4. Usporedba PBZ d.d. s ostalim bankama

Tablica 28: Prikaz cjelokupnog bankarskog sektora u RH[26]

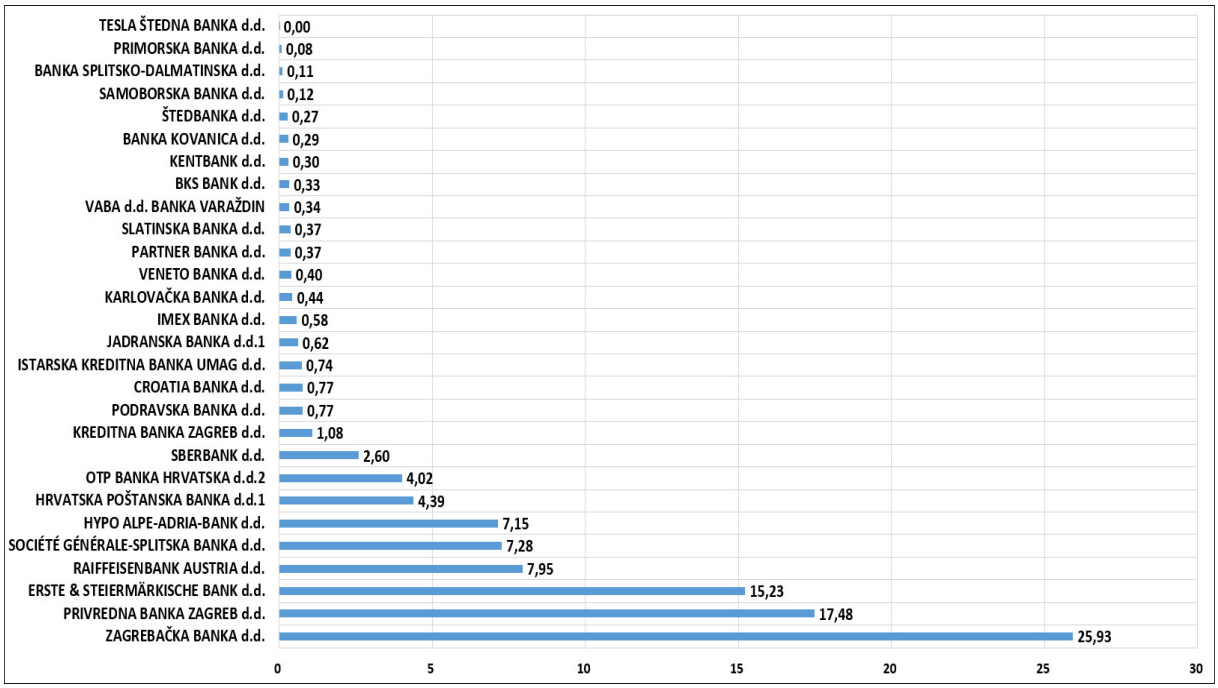
Redni broj	Naziv institucije	Ukupna imovina (u tisućama)	Udio u ukupnoj imovini, %	Ukupni kapital	Dobit (gubitak) tekuće godine
	B a n k e				
1.	**BANKA KOVANICA d.d.**	1.153.390	0,29	100.356	–13.484
2.	**BANKA SPLITSKO-DALMATINSKA d.d.**	451.472	0,11	52.747	642
3.	**BKS BANK d.d.**	1.312.658	0,33	201.728	1.190
4.	**CROATIA BANKA d.d.**	3.037.607	0,77	200.169	3.919
5.	**ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK d.d.**	60.179.829	15,23	7.190.383	232.240
6.	**HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d.1**	17.370.224	4,39	844.595	–635.384
7.	**HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d.**	28.248.967	7,15	4.779.206	–136.027
8.	**IMEX BANKA d.d.**	2.308.743	0,58	178.697	16.033
9.	**ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d.**	2.927.588	0,74	260.237	12.068
10.	**JADRANSKA BANKA d.d.1**	2.444.500	0,62	–20.100	–314.261
11.	**KARLOVAČKA BANKA d.d.**	1.720.217	0,44	133.616	5.436
12.	**KENTBANK d.d.**	1.173.993	0,30	173.970	–10.998
13.	**KREDITNA BANKA ZAGREB d.d.**	4.266.101	1,08	267.326	–38.092
14.	**OTP BANKA HRVATSKA d.d.2**	15.869.664	4,02	1.751.187	155233,00

[26] www.hnb.hr

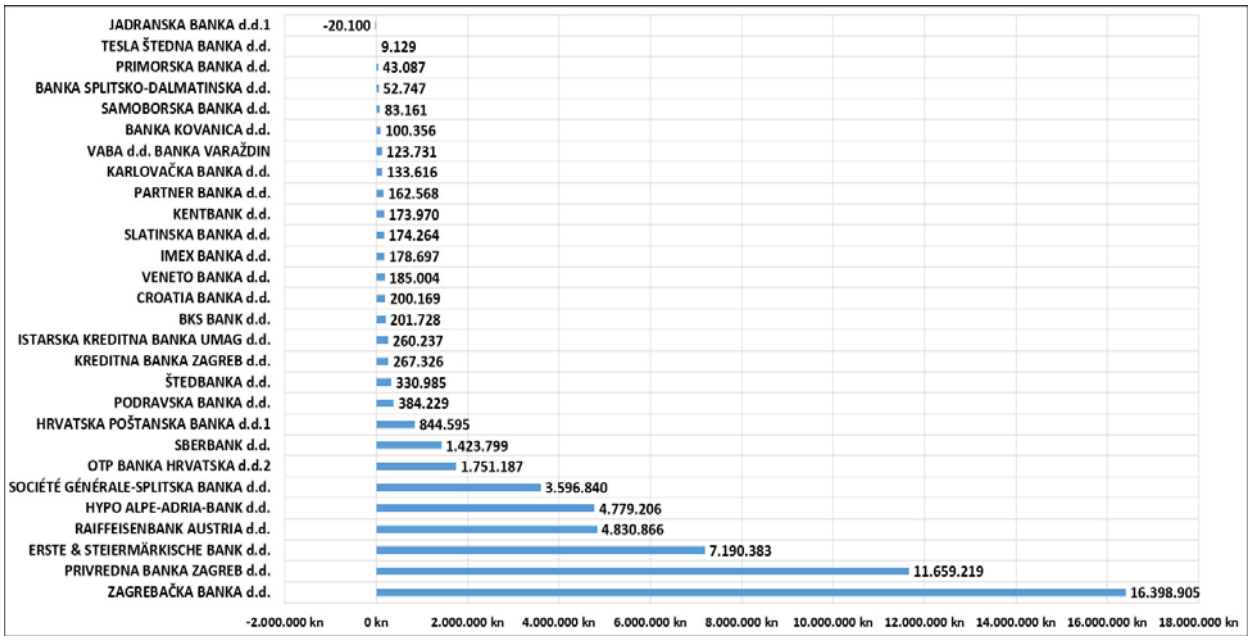
15.	**PARTNER BANKA d.d.**	1.447.946	0,37	162.568	1288,00
16.	**PODRAVSKA BANKA d.d.**	3.045.241	0,77	384.229	–12.614
17.	**PRIMORSKA BANKA d.d.**	316.473	0,08	43.087	–5.628
18.	**PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d.**	69.101.664	17,48	11.659.219	642.907
19.	**RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.**	31.420.736	7,95	4.830.866	293.987
20.	**SAMOBORSKA BANKA d.d.**	481.421	0,12	83.161	–1.065
21.	**SBERBANK d.d.**	10.266.448	2,60	1.423.799	30.221
22.	**SLATINSKA BANKA d.d.**	1.446.339	0,37	174.264	389
23.	**SOCIÉTÉ GÉNÉRALE-SPLITSKA BANKA d.d.**	28.765.127	7,28	3.596.840	189.699
24.	**ŠTEDBANKA d.d.**	1.086.022	0,27	330.985	6.382
25.	**TESLA ŠTEDNA BANKA d.d.**	16.655	0,00	9.129	–6.287
26.	**VABA d.d. BANKA VARAŽDIN**	1.342.459	0,34	123.731	–11.911
27.	**VENETO BANKA d.d.**	1.566.236	0,40	185.004	–37.715
28.	**ZAGREBAČKA BANKA d.d.**	102.469.993	25,93	16.398.905	1.166.410
Ukupno za sve banke i štedne banke u Hrvatskoj		**395.237.713**	**100**	**55.540.004**	**2.758.044**

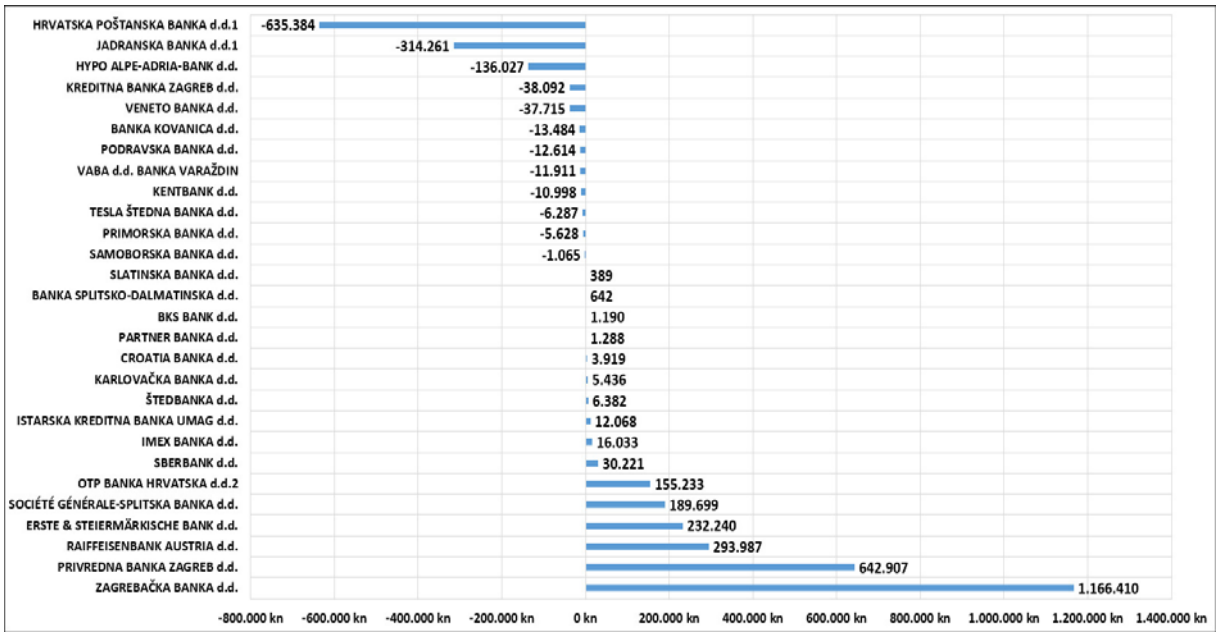
Grafikon 10 Ukupna imovina banaka u tisućama kuna

Grafikon 11 Udio u ukupnoj imovini ukupnog bankarskog sektora,%

Grafikon 12 Ukupni kapital banaka u tisućama kuna

Grafikon 13 Neto dobit (gubitak) banaka u RH u tisućama kuna

	2012.		2013.			2014.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Krediti								
Državne jedinice	37.720,1	13,3	43.460,8	15,2	15,2	43.017,4	15,4	-1,0
Trgovačka društva	107.990,4	38,0	107.989,4	37,6	0,0	104.787,2	37,4	-3,0
Stanovništvo	126.198,5	44,5	123.595,3	43,1	-2,1	122.348,4	43,7	-1,0
Stambeni krediti	59.235,9	20,9	57.629,7	20,1	-2,7	56.127,3	20,0	-2,6
Hipotekarni krediti	3.073,7	1,1	3.007,4	1,0	-2,2	2.844,3	1,0	-5,4
Krediti za kupnju automobila	3.174,9	1,1	2.162,6	0,8	-31,9	1.439,3	0,5	-33,4
Krediti po kreditnim karticama	3.941,2	1,4	3.834,6	1,3	-2,7	3.831,0	1,4	-0,1
Prekoračenja po transakcijskim računima	8.611,7	3,0	8.353,5	2,9	-3,0	8.157,5	2,9	-2,3
Gotovinski nenamjenski krediti	36.436,4	12,8	37.229,0	13,0	2,2	39.064,8	14,0	4,9
Ostali krediti stanovništvu	11.724,3	4,1	11.378,5	4,0	-3,0	10.884,2	3,9	-4,3
Ostali sektori	11.990,1	4,2	11.822,1	4,1	-1,4	9.785,1	3,5	-17,2
Ukupno	**283.905,6**	**100,0**	**286.867,6**	**100,0**	**1,0**	**279.938,1**	**100,0**	**-2,4**
Djelomično nadoknadivi i potpuno nenadoknadivi krediti								
Državne jedinice	68,2	0,2	47,4	0,1	-30,6	47,4	0,1	0,1
Trgovačka društva	26.952,3	68,1	30.542,9	67,8	13,3	31.968,6	67,4	4,7
Stanovništvo	11.977,6	30,3	13.755,2	30,5	14,8	14.680,2	30,9	6,7
Stambeni krediti	3.654,2	9,2	4.690,6	10,4	28,4	4.916,8	10,4	4,8
Hipotekarni krediti	732,7	1,9	894,1	2,0	22,0	929,1	2,0	3,9
Krediti za kupnju automobila	157,7	0,4	121,3	0,3	-23,1	92,7	0,2	-23,5
Krediti po kreditnim karticama	174,8	0,4	174,3	0,4	-0,3	157,7	0,3	-9,5
Prekoračenja po transakcijskim računima	1.280,5	3,2	1.241,9	2,8	-3,0	1.052,0	2,2	-15,3
Gotovinski nenamjenski krediti	3.297,5	8,3	3.522,3	7,8	6,8	3.775,1	8,0	7,2
Ostali krediti stanovništvu	2.680,2	6,8	3.110,8	6,9	16,1	3.756,8	7,9	20,8
Ostali sektori	552,3	1,4	681,9	1,5	23,5	740,1	1,6	8,5
Ukupno	**39.550,4**	**100,0**	**45.027,3**	**100,0**	**13,8**	**47.436,3**	**100,0**	**5,4**
Ispravci vrijednosti djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih kredita								
Državne jedinice	25,4	0,2	10,1	0,0	-60,2	11,7	0,0	15,4
Trgovačka društva	9.812,1	58,3	12.596,9	60,6	28,4	15.500,0	64,1	23,0
Stanovništvo	6.690,5	39,7	7.790,8	37,5	16,4	8.248,6	34,1	5,9
Stambeni krediti	1.257,3	7,5	1.848,7	8,9	47,0	2.151,5	8,9	16,4
Hipotekarni krediti	213,8	1,3	338,8	1,6	58,5	442,6	1,8	30,6
Krediti za kupnju automobila	124,9	0,7	99,2	0,5	-20,6	76,3	0,3	-23,1
Krediti po kreditnim karticama	161,2	1,0	161,3	0,8	0,0	147,1	0,6	-8,8
Prekoračenja po transakcijskim računima	1.205,3	7,2	1.181,9	5,7	-1,9	1.001,4	4,1	-15,3
Gotovinski nenamjenski krediti	2.455,3	14,6	2.641,2	12,7	7,6	2.637,4	10,9	-0,1
Ostali krediti stanovništvu	1.272,7	7,6	1.519,7	7,3	19,4	1.792,3	7,4	17,9
Ostali sektori	305,2	1,8	390,4	1,9	27,9	434,4	1,8	11,3
Ukupno	**16.833,1**	**100,0**	**20.788,2**	**100,0**	**23,5**	**24.194,6**	**100,0**	**16,4**

Slika 1. Dani krediti banaka u RH 2012.-2014.

Izvor: www.hnb.hr

6. ZAKLJUČAK

Analiza temeljnih financijskih izvještaja danas imaju važnu ulogu u postizanju efikasnosti financijskog tržišta i mogućnosti minimiziranja rizika na njemu.

U radu je provedena horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja PBZ d.d. Analizom bitnih stavki u bilanci i u računu dobiti i gubitka, želi se prikazati tijek poslovanja banke kroz proteklih pet godina.

Uspoređujući posljednju godinu poslovanja s baznom 2010., pri tome uzevši u obzir ukupnu imovinu, ukupne obveze te ukupni kapital, zaključujemo da je neznatno povećanje ukupnog kapitala rezultiralo isto tako neznatnim povećanjem ukupne imovine, dok su ukupne obveze ostale približo jednake, što je u konačnici bolje za banku jer većim udjelom kapitala se može pokriti više obveza iz poslovanja.

Potraživanja depozita kod bankarskih institucija su se smanjila u 2014. godini u odnosu na bazu, što znači da se likvidnost banke povećala, jer će banka u tom slučaju imati više novca na raspolaganju.

Krediti su ostali približno isti, dok je u pasivi banka svoje kredite prepolovila a depozite neznatno povećala.

Ukupni prihodi te ukupni rashodi bilježe smanjenje u 2014. u odnosu na bazu, a neto dobit se smanjila za četvrtinu.

Pokazateljima se mjeri kvaliteta poslovanja, pokazatelji odnosa u bilanci mjere sigurnost poslovanja, a pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka i pokazatelji profitabilnosti usmjereni su na uspješnost poslovanja.

Provedenom analizom pokazatelja možemo zaključiti da je banka poslovala sigurno i uspješno. Odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda je zadovoljavajući, a poseban doprinos tome daju odnos kamatnih prihoda i njihovih rashoda. Također, vidljiv je visoki omjer ukupnih prihoda i operativnih troškova što ukazuje na povećanu efikasnost banke. Pokazatelji profitabilnosti ROA i ROE su jako dobri iako imaju tendeciju pada, dok ostali pokazatelji profitne marže prikazuju rast istih.

Komparativnom analizom PBZ d.d iz 2014. godine s ostalim bankama u Republici Hrvatskoj prikazuje da je PBZ d.d. druga banka u svim promatranim segmentima (ukupna imovina, ukupni kapital, neto dobit).

PBZ d.d. bilježi napredak u poslovanju te smanjuje razliku u odnosu na Zagrebačku banku što će se pokazati u 2015. kada će u trećem kvartalu PBZ d.d. biti vodeća banka po ostvarenoj neto dobiti u Repulici Hrvatskoj.

7. SAŽETAK

Ovaj diplomski rad sastoji se od 6 cjelina.

U prvom poglavlju rada odnosno uvodu, definirat ćemo problem i predmet istraživanja ovog rada. Za kraj uvodnog dijela ćemo definirati metode istraživanja koje su korištene i doprinos koji možemo pružiti ovim istraživanjem.

U drugom poglavlju nastojat ćemo se malo pobliže upoznati s općim stanjem bankarskog sektora i njihovog poslovanja. Definirat ćemo opće pojmove banke, također ćemo prikazati poslovne knjige koje one koriste u poslovanju, ukratko ćemo definirati i objasniti tijela banke te ćemo prikazati kontni plan kojeg banke moraju sastavljati. Pobliže ćemo upoznati bankovni kapital i bankovne plasmane po stupnju rizičnosti.

Treće poglavlje obuhvatit će temeljne financijske izvještaje, njihov zakonski okvir izvještavanja kojim će se prikazati kriteriji malih, srednjih i velikih poduzetnika sastavljača temeljnih financijskih izvještaja. Pojmovno ćemo definirati temeljne financijske izvještaje, odrediti ciljeve financijskog izvještavanja, vrste financijskih izvještaja te prikazati koje moguće manipulacije financijskih izvještaja.

U četvrtom poglavlju objasnit ćemo temeljne skupine financijskih pokazatelja, pokazatelje odnosa u bilanci banke, pokazatelje odnosa u računu dobiti i gubitka, pokazatelje profitabilnosti i pokazatelje investiranja. U ovom poglavlju pokazatelji će biti definirani teorijski, te će se analizirati u praktičnom primjeru.

Peto poglavlje donosi analizu poslovanja PBZ d.d. u razdoblju od 2010. do 2014. godine. Susrest ćemo se s nekim od informacija o poslovanju PBZ d.d. Provest će se horizontalna i vertikalna analiza bilance te računa dobiti i gubitka, te će se usporediti poslovanje PBZ d.d. s ostalim bankarskim sektorom u RH.

Šesto poglavlje donosi zaključak u kojem ćemo ukratko opisati stanje nakon obavljene analize poslovanja PBZ d.d.

8. SUMMARY

This graduate work consists of six sections.

In the first chapter of the work or the introduction, we define the problem and the subject of this paper. For the end of the introductory part we define research methods that were used and the contribution that we can provide this research.

In the second chapter we will try to be a little more familiar with the general state of the banking sector and their business. We will define the bank's general terms, we will also show the books that are used in business, we will briefly define and explain the Bank's bodies and we show a chart of accounts that banks have to prepare. Closer we get to meet bank capital and bank loans in the degree of risk.

The third chapter will cover the basic financial statements, reporting their legal framework, which will show the criteria of small, medium and large businesses compiler of the basic financial statements. Conceptually, we define the basic financial statements, to determine the objectives of financial reporting, types of financial statements and to demonstrate that possible manipulation of financial statements.

In the fourth chapter, we will explain the fundamental group of financial indicators, indicators of relations in the bank's balance sheet, the parameters of the relationship in the income statement, profitability indicators and indicators of investment. In this chapter, indicators will be defined theoretically, and will be analyzed in a practical example.

The fifth chapter provides an analysis of operations PBZ d.d. in the period from 2010 to 2014. We will meet with some of the information on the operations PBZ d.d. Will be carried out horizontal and vertical analysis of the balance sheet and income statement, and will compare operations PBZ d.d. with the rest of the banking sector in Croatia.

Chapter Six brings a conclusion to which we will briefly describe the situation after the completion of the analysis of operations PBZ d.d..

9. LITERATURA

1. Analiza financijskih izvještaja. Zagreb : Masmedia, 2008.
2. Časopis „Banka
3. Časopis „Lider“
4. Filipović Ivica: “Računovodstvo financijskih institucija“ skripta Split 2013.
5. Financije danas: dijagnoze i terapije. Split : Ekonomski fakultet ; Zagreb : Ekonomski fakultet, 2010.
6. Gulin, D., Petričević, H., Financijsko računovodstvo – izabrane teme, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2013.
7. Međunarodni računovodstveni standard 30 - Objavljivanja u financijskim izvještajima banaka i sličnim financijskim institucijama, Narodne novine br. 2/00.
8. Miller, P., Quality Financial Reporting, Journal of Accountancy 4/2002, New York 2002.
9. Narodne novine, broj 136., Zagreb, 2009.
10. Narodne novine, broj 146., Zagreb, 2008
11. Narodne novine- Zakon o kreditnim institucijama 2013.
12. Skupina autora: “Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja”, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2008., str 35
13. Sutton, T., Corporate Financial Accounting and Reporting, Prentice Hall, Edinburgh, 2000.
14. Tintor, Janko. Poslovna analiza : [operativno poslovanje, poslovna načela, financiranje, kreditna sposobnost, proizvodnja. snaga zarađivanja. ljudski potencijali]. Zagreb : Masmedia, 2009.
15. Vujević, I.:“Financijska analiza”, EFST, Split 2005.
16. Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (NN 75/08)
17. . Zakon o računovodstvu , NN 109/07
18. Žager K., Žager L. : “Analiza financijskih izvještaja”, Masmedia, Zagreb, 2008.
19. Žager K., Žager L.: “Analiza financijskih izvještaja”, Masmedia, Zagreb 1999.
20. Članci:

    Žager, L.: Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i financije 52., Zagreb, 2006.
21. World Wide Web:
    - http://www.hnb.hr/

- https://www.pbz.hr/
- http://oliver.efos.hr/nastavnici/mjeger/financijska%20analiza_14052007.pdf
- http://www.vps.ns.ac.rs/SB/2009/1.11.pdf
- http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=128746
- http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=184181

POPIS SLIKA

	Slika	Stranica
I.	Dani krediti banaka u RH 2012.-2014.	67

POPIS GRAFIKONA

	Grafikon	Stranica
I.	Pokazatelji likvidnosti	36
II.	Pokazatelji zaduženosti	37
III.	Pokazatelji ulaganja u fiksnu imovinu	39
IV.	Pokazatelji ekonomičnosti	41
V.	Pokazatelji nekmatnih aktivnosti banke	43
VI.	Pokazatelji rentabilnosti	44
VII.	Pokazatelji marže i prosječnih kamatnih stopa	46
VIII.	Pokazatelji ukupne i dividendne rentabilnosti dionice	48
IX.	Pokazatelji investiranja	49
X.	Ukupna imovina banaka u RH	65
XI.	Udio u ukupnoj imovini ukupnog bankarskog sektora u %	65
XII.	Ukupni kapital banaka u RH	66
XIII.	Neto dobit (gubitak) banaka u RH	66

POPIS TABLICA

	Tablica	Stranica
I.	Bilanca PBZ d.d.	22
II.	Račun dobiti i gubtika PBZ d.d.	25
III.	Izračun pokazatelja danih kredita i primljenih depozita	36
IV.	Izračun pokazatelja odnosa kapitala i ukupne imovine	37
V.	Izračun pokazatelja odnosa ukupnih obveza i ukupne aktive	37
VI.	Izračun pokazatelja odnosa fiksne imovine i kapitala	38

VII. Izračun pokazatelja odnosa fiksne imovine i kapitala + udjela i kapitala 38
VIII. Izračun pokazatelja odnosa ekonomičnosti ukupnoga poslovanja 39
IX. Izračun pokazatelja odnosa kamatnih prihoda i rashoda 40
X. Izračun pokazatelja odnosa ukupnih prihoda i općih administrativnih troškova i amortizacije 40
XI. Izračun pokazatelja odnosa ukupnih prihoda i operativnih troškova + vrijednosnog usklađenja 41
XII. Izračun pokazatelja marže nekamatnih prihoda 42
XIII. Izračun pokazatelja udjela neto prihoda od provizija i naknada u ukupnom prihodu 42
XIV. Izračun pokazatelja rentabilnosti kapitala (ROE) 44
XV. Izračun pokazatelja rentabilnosti imovine (ROA) 44
XVI. Izračun pokazatelja odnosa neto prihoda od kamata i ukupne aktive 45
XVII. Izračun pokazatelja odnosa neto prihoda od provizije i naknada i ukupne aktive 45
XVIII. Izračun pokazatelja odnosa općih administrativnih troškova i amortizacije te ukupne aktive 46
XIX. Izračun pokazatelja dobiti po dionici (EPS) 47
XX. Izračun pokazatelja dividende po dionici (DPS) 47
XXI. Izračun pokazatelja ukupne rentabilnosti dionice 47
XXII. Izračun pokazatelja dividendne rentabilnosti dionice 48
XXIII. Izračun pokazatelja odnosa cijene i dobiti (P/E) 49